

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΕΤΟΣ Α'
ΑΡΙΘ. 3

Διευθυνταί :
ΝΙΚΟΣ Θ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ
ΛΕΩΝ. ΠΑΠΑΦΛΩΡΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Πατησίων 26, ΑΘΗΝΑΙ

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡΑΧΜΕΣ 2

15
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
1924

ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

.....
"Αλλοίμονο σ' εκείνον ποῦ γίνεαι
καλλίτερος ἀπὸ τοὺς συντοπιίτες του
κι' εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ζῇ στὸν
τόπό του.

ΑΝΔΡ. ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Δήλωση

Προηγούμενα τεύχη τῆς «Ἑλληνικῆς
Τέχνης» εὐρίσκονται πάντοτε εἰς τὰ κα-
πνοπωλεῖα, Πατησίων 26 καὶ Καλλιτεχνι-
κὴν Ἀγορὰν, κάτωθι θεάτρου «Ἀλίμπρα».

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

III III III ΕΤΟΣ Α' ΑΘΗΝΑΙ 15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1924 ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΕΥΧΟΥΣ 3 III III III

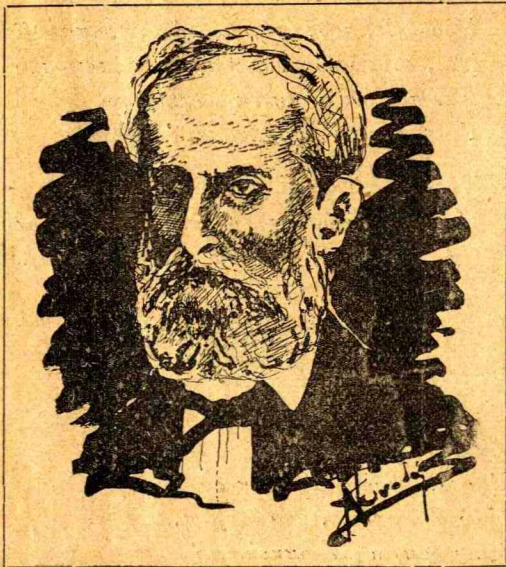
ΣΑΤΥΡΙΚΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Ο ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Ὁ μέγας καὶ καυστικὸς εἰς σάτυραν ποιητὴς Ἄνδρέας Λασκαράτος ἐγεννήθη τὴν 1ην Μαΐου τοῦ 1811 εἰς τὴν:

«Ὁμορφὴ χωροπούλα τὸ Ληξούρι
«ποὺ βρέχει στὸ γιालὸ τὰ ποδαράκια της,
«μὲ τὰ βουνά τ' Ἀργοστολιοῦ στὴ μούρη,
«καὶ πίσωθὲ της ἔχει τὰ βουνάκια της...

κλπ. καθὼς τὴν ἐξωγράφισεν ὁ ἴδιος. Γόνος τῆς μετὰ οἰκογενείας τῶν Τυπάλδων (Libro d' oro τῆς

Βενετοκρατίας) Με κληρονομικὰ ποιητικὰ ἐφόδια τῶν Αἰμιλίου καὶ Ἰουλίου Πρεντέρη Τυπάλδων.

Ὁ Λασκαράτος ἀφιερῶθη ἀπὸ παιδικῆς του ἡλικίας εἰς τὴν θεωρητικὴν σκέψιν καὶ τὰ γραμμάτια· τὰς πρώτας φιλολογικὰς του σπουδὰς εἶχε ἀπὸ τὸν Νεόφυτον Βάμβα. τῷ 1823—1828 καθηγητὴν τῆς ἀρχαίας φιλολογίας καὶ ἱεροκλήρικα Κεφαλληνίας. Ἀμελὴς καὶ φιλοτάραχος μαθητῆς, ὡς εἰς παιδικόν του ποίημα ἔγραφε, ἀπεδρεφέτο τὴν πειθαρχίαν τοῦ σχολείου. Χάρις εἰς τὸν πατέρα του Γεράσιμον Λασκαράτον, μυστικὸν πράκτορα τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας ἐν Ληξουρίῳ, ἐγνωρίσθη μετὰ τὸν Φιλλέλληνα Ποιητὴν Μπάρων ὅστις εὗρισκε ἐξαιρετικὴν εὐχαρίστησιν ν' ἀστείζεται μετὰ τὸν «μικρὸν φιλόσοφον» τὸν Ἄνδρέα Λασκαράτον, ὡς τὸν ἐπαινοῦμαζε καὶ τὸν ὀπίθον ἐθαύμαζε. Τὸ 1828 ἀπεστάλη εἰς Κέρκυραν διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς του, ὑπὸ τοῦς ποιητὰς Ἄνδρ. Κάλβον καὶ Vincenzo, Nanuzzi σπουδάσας τὴν ἡχητικὴν τοῦ μέτρου. Μετὰ πενταετῆ φοίτησιν ἐν τῷ ἐκεῖ Πανεπιστημίῳ Κερκύρας διαφρίσθη εἰς εἰς διαφορὰς δικαστικὰς θέσεις τὰς ὁποίας ὅμως ἐγκατέλειπεν

καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Πίζα, τὸ δὲ 1839 ἔχων διδακτορικὸν δίπλωμα τῆς νομικῆς ἀνεχώρησεν εἰς Παρισίους παρακολουθήσας συμπληρωματικὰ μαθήματα καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Κεφαλληνίαν δικηγορήσας ἐπ' ἐλάχιστον χωρὶς διάθεσιν καὶ μετὰ πολλὰς ιδιοτροπίας, εἰς τὰ τότε Ἑπτανησιακὰ Δικαστήρια. Ὁ Λασκαράτος γίνεται γνωστὸς ἀπὸ τοῦ 1845 ἐκ τῆς γνωστῆς διαμάχης τῶν Ληξουριωτῶν διὰ τὸ ζήτημα τοῦ μόλου, δημοσιεύσας πρῶτον τὸ «Ληξούρι εἰς τοὺς 1836» κηρύσσει ἀμείλικτον πόλεμον κατὰ τοῦ ἀμορφώτου κλήρου καὶ τῆς ἀσυνειδησίας. ἐν γένει τῶν ποταπῶν ρασοφόρων. Τὰ πλεῖστα ποιήματά του κεντηρίζουν τοὺς «παπάδες» καὶ τοὺς «παπαδανθρώπους» ὡς ξένους πάσης χριστιανικῆς ἠθικῆς. Αὐστηρὸς καὶ δίκαιος κριτὴς καταγγέλλει τοὺς «παπαδανθρώπους» ὡς ἐκμεταλλεὺς τῶν θρησκολήπτων γυναικῶν καὶ κερδοσκοποὺς τῆς λαϊκῆς δεισδαιμονίας· τοὺς λειτουργοὺς αὐτοὺς τοῦ Ὑψίστου, τοὺς θέλει ἐναρέτους καὶ ν' ἀγαποῦν τὸν Χριστόν. Ἐτόλμησε πρῶτος νὰ ἐξυπνήσῃ τὴν νοημοσύνην τοῦ ὄχλου, κινῶν τὴν περιφρόνησιν κατὰ παντὸς χυδαίου.

Ὁ Λασκαράτος μετὰ συγκινοῦσαν ψυχραιμίαν ἀντίκρουσε τὴν παραγνώρισίν του ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του.

Μόνον του φίλον εἶχε τὴν ἀγαπημένην του σύζυγον Πηνελόπην Κοργιαλένια, σπάνιον χαρακτήρα καὶ σύντροφον πραγματικὸν εἰς τὴν ἀτυχή ζωὴν του, τὸ δὲ 1851 ἔφευγεν ἀφορισθεὶς καὶ συντετοιμμένος, κατὰδικος τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως, ὡς ὑβριστῆς τῆς Θεοσεκείας. Ἡ ὀργὴ τῶν παπάδων τὸν διεσκέδαζε ἀλλ' ἢ παρεξήγησις τῆς κοινωνίας τοῦ αἵμάτωνε τὴν ψυχὴν. Ἐξοῦσε μετὰ τὰ βιβλία του καὶ τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀγαπητῆς του γυναικός. Ὁ ἐνάρετος καὶ θεοσεβέστατος αὐτὸς ποιητὴς ἀφορίσθη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ὁ δὲ ὄχλος τὸν ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον. Μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὴν παρεξήγησίν του αὐτὴν ἀπὸ τοὺς συμπατριώτας του ὁ Λασκαράτος, ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Κεφαλληνίαν καὶ ἀποβιβάσεται εἰς τὴν Ζάκυνθον. Τὴν στιγμὴν ὅμως ἐκείνην ἀκούον νὰ σημαίνουν οἱ καμπάνες ὄλων τῶν κωδωναστασιῶν τῆς νήσου, ἐρωτᾷ μόλις ὡς ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν προκυμαίαν τοὺς περιέργους ποῦ περιμέναν νὰ ἰδοῦν τοὺς ἐπιβάτας.

— Γιατὶ σημαίνουνε, σὰς παρακαλῶ οἱ καμπάνες; Εἶναι καμμία γιορτὴ;

— Ὅσκα ἀφέντη. Γένεται ἀφορεσμός ἐνὸς ἀντιχριστοῦ Κεφαλλονίτη ποιητῆ ποῦ τονε λένε... Λασκαράτο.

Ἡ ἀπάντησις αὐτῆ τοῦ ἀρελῆ μπαταλλιέρου ἔπεσε σὰν σφαῖρα στὴν καρδίαν τοῦ ἀτυχοῦς ποιητοῦ καὶ ἦταν ἐτοιμὸς νὰ σωριασθῇ ἂν δὲν ἐκρατεῖτο ἀπὸ ἐνα συνταξιδιώτην του. Ἀναγνωρίζεται μετὰ τὴν συγκίνησιν του αὐτὴν, καὶ ἀπὸ τοὺς φανατικούς παπαδανθρώπους ποῦ εὐρέθησαν ἐκεῖ πῦνεται κατὰ πρόσωπον καὶ προπυλακίζεται. Ὁ Λασκαράτος ὅμως μετὰ ὄλον τὸν ψυχικὸν του πόνον δὲν μνησικακεῖ ἐναντίον τῶν ὑβριστῶν του, τοῦναντίον λυπεῖται γι' αὐτούς, τοὺς οἰκτίζει διότι τοὺς ἔχουν δηλητηριάσει οἱ ὑπο-

κρινόμενοι τους αντιπροσώπους του 'Ιησοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὰ ἀναπολεῖ εἰς τὴν ἐν Λονδίῳ ἐξορίαν του, ὃ μὲ τὸσσην σκληρότητα παραγωνισθεὶς ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του Ἀνδρέας Λασκαράτος, μετερχόμενος τὸν διδάσκαλον τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης. Δὲν δύναται ὅμως ν' ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὰς δαπάνας τῆς ζωῆς καὶ ἐπανέρχεται εἰς Ζάκυνθον, ὅπου παρ' ὄλον τὸν πόλεμον τοῦ κλήρου καὶ ἀκόμη τοῦ μορφωμένου ἀτυχῶς βουλευτοῦ Κ. Λομβάρδου κατορθώνει νὰ ἐκδώσῃ τὴν Ἐφημερίδα του ὃ «Λύχνος» ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς ὁποίας τὸν ἀποκαλεῖ «Ἐωσφόρον τῶν δημοκόπων τῆς Ἑπτανήσου» κατηφιάζων μὲ ἀκαταμάχητον δύναμιν τοὺς ἐκμεταλλευτὰς τῆς Λαϊκῆς Συνειδήσεως. Εἶναι ἀληθῶς ὑπέροχος ἢ ἐν τῷ «Λύχνῳ» ἀπολογία του, καθ' ὃ κατάδικος τῆς λαϊκῆς συνειδήσεως. Ἀδικημένος, συκοφαντημένος, καταδιωκόμενος ἀλλὰ ἐνάρετος τίμιος καὶ ἀλύγιστος ὃ Λασκαράτος συντρίβει μὲ τὴν δύναμιν τῆς μεγάλης του ἀληθείας καὶ νικά ὡς κάθε ἀλήθεια.

Ἡ νεοελληνικὴ ἀναγέννησις ὀφείλει πολλὰ εἰς τὸν πρόδρομον τῆς Ἐλευθέρως Σκέψεως Ἀνδρέαν Λασκαράτον, ὅστις ἀπέθανε τὸ 1901, ἢ δὲ Ἱστορία ἀνεκλήρου ὡς τὸν μεγαλειότερον σατυρικὸν Ποιητὴν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος τὸν μεγάλον αὐτὸν Κεφαλῆνα.

Ν. Θ. Σ.

Ἐλλείπει χώρου περιοριζόμεθα εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν κατωτέρω συνότων τοῦ ἀειμνήστου ποιητοῦ.

Εἰς τὸν Ἐρωτὰ

Ἐρωτὰ, ἃ θές νῦν τάχωμε καλά,
Στὸ σπῆτιμον νὰ μὴ ματαπατήσης.
Αἶ ποῦ στὸ λέω, κι' ἃ θέλῃς νὰ μὲ ἀφήσης
Ἀναπαμένον'. Πάη πολὺ καλά.
Ἐγὼ, μ' ἔσασε ἡ πρώτη κουμπαριά.
Κι' ἂν ἐσὺ τώρα δὲν ἀποφασίσῃς,
Νὰ πᾶς στὸ διάολο καὶ νὰ μὴ γυρίσῃς.

Θάρτωμε καμμιά μέρα στὰ χοντρά.
Γιὰ δαῦτο νὰ προσέχῃς κουμπαρόπουλο,
Μὴ σοῦ μαδήσω ἐκείνες τῆς φτεροῦγες,
Καὶ σὲ κάμω νὰ κούζῃς σὰ γαλόπουλο
Καὶ νὰ τρέχῃς κουτσόφτερο σ' τῆς ροῦγες.
Κ' ἐκείνες τῆς σαίτες ὅπου φέρεις
Σοῦ τῆς βάνω ὅλες μάτσο ἐνὲι ποῦ ξέρεις.

Ἡ Δεύτερα Παρουσία

Τὸν καιρὸ τῆς Δευτέρας Παρουσίας
Τί σκοτισμάρα εἶν' κείνη ποῦ θὰ γείνη
Ἡ ψυχῆς ὅλες θὰ διαλέν' τὸ κρέας
Ὅπου ἀνακατεμμένο ἢ γῆ βασταίνει!
Πῶς ἔχει νὰ βρεθῇ τῆς κάθε μίας
Ἐκείνο τὸ κομμάτι ποῦ τῆς πηγαίνει,
χωρὶς νὰ γένη ἕνας γανιματίας
ποῦ ἀπὸ τὰ γέλοια ὃ κόσμος νὰ πεθαίνη!
Ὡ τί ἀλλαξοδουλειῆς θὰ συνεβαίνουνε!
Τί φωνῆς καὶ βρσιῆς θὲ ν' ἀγροικῶνται
μ' ἐκείνες τῆς ψυχῆς ὅπου κερδαίνουνε
Στὴν ἀλλαξιά, κ' ἐκείνες ποῦ ἀδικῶνται!
Πόσες ὅπου μὲ δόλο καὶ μὲ ἀπάτη
Θὰ διαλεῖ' τὸ καλῆτερο κομμάτι
Ὡ γέλοια ποῦ θὰ κάνη

Ὁ Θεὸς ὅπου θὲ ν' ἀρβῆ νὰ μᾶς κρίνη!
Τ' ἀντερά του θὰ πιάνη.
Ὡ φάσκελα ποῦ βέβαια θὰ μᾶς δίνη!
Ὡ πράγματα, ὦ καιροί!
Καλότυχος ποῦ ζήσει νᾶν τὰ δη.

ΚΑΙ ΑΛΛΟ

Νᾶν' καλορίζικο τὸ νηὸ γαϊδούρι
Καὶ τοῦ εὐχομαὶ ὅσο δύνεται ἀνθρωπιά.
Μὰ ὄχι ὄχ' τῆ ντύπια, γιατί τότε δά,
Εἶναι καλύτερα νᾶναι γαϊδούρι.

ΣΟΒΑΡΑ ΚΑΠΟΙΑ

Ἐγὼ κι' ἂν παίζω καὶ γελῶ,
Καὶ δυὸ καρδιῆς ἂν ἔχω,
Ἡ μία παίζει καὶ γελᾷ
Κ' ἡ ἄλλη ἔξερει τι ἔχω.

ΛΟΝΔΙΝΟ 1851

Εἰκόνα ἀγαπητῆ τῆς γυναικός μου,
Τώρα ἔλα κᾶν ἐσὺ στὴ συντροφιά μου.
Κατοίκα πάντα μέσα στὴ καρδιά μου,
Καὶ φύλαμε ὄχ τῆς πλάνεσες τοῦ κόσμου

Ἐσὺ γιὰ μεπροστάτης ἀγγελός μου,
Ἄμεμπτα φύλαε τὰ πατήματά μου,
Καὶ προτοῦ σκοτισθοῦν τὰ λογικά μου
Πρόλαβε, τρέξε σύ, καὶ λάμψε ἐμπρός μου
Ναί, τὸ φῶς σου, ξυπνάει τὴν ἀρετὴ σου
Καὶ πιστόνε σ' ἐσένα μὲ βασταίε
Γιατὶ τόσο σ' αἰσθάνομαι ὀδική μου.

Τόσο μὲ τῆ ψυχῆ μου ζημωμένη,
Ποῦ δὲν ἤξεύρω πλέον στὴ διαλλογή μου
Πῶς νὰ σὲ πῶ, γυναίκα μου, ἢ ψυχῆ μου,

Ὁ ΓΛΥΚΟΣ ΠΑΠΑ-ΚΟΣΜΑΣ

Ὁ Γλυκὸς παπᾶ-Κοσμᾶς
Βασανίζεται γιὰ μᾶς·
Διακονεῖ παρησία
Γιὰ νὰ ὑψώσῃ τὴ θρησκεία
Πάη στὰ σπῆτια, στὸ παζάρι,
Ἐάν καθ' ἄλλο διακονιάρη
Καὶ ὑποφέρει τὸ ἄσκοντιές
Γιὰ νὰ σώσῃ τῆ ψυχῆς,

Εἶναι ἀλήθεια πῶς πολλοὶ
Ἄπιστοι καὶ τολμηροί,
Δεν' πῶς ὃ παπα-Κοσμᾶς
Δὲν στοχάζεται γιὰ μᾶς.
Μόνε εἶν' πλούσιος, καὶ τὰ πλούτη
Τόνε κάνουνε τσιφούτη.
Κι' ὅτι πῶς ἂν διακονεῖ
Εἶν' ποῦ θέλει νὰ σωρεύη.
Ἄλλὰ ἐμεῖς δὲν τοὺς ψηφῶμε,
Κι' ὅτι ἐκάναμε ἀκλουθοῦμε·
Ἐπειδὴ ὃ παπα-Κοσμᾶς
Βασανίζεται γιὰ μᾶς.

Τί μᾶς κάνει τὸ φαρδίνη
Ποῦ καθένος μᾶς τοῦ δίνει,
Ἄν ἐκεῖνος ὃ εὐλογημέσιος

GIACOMO PUCCINI

Ὁ γόης τῆς Λαϊκῆς αἰσθήσεως, ὃ εὐγενικότερος εἰς μελωδίαν Ἰταλὸς μουσουργός· Ἰάκωβος Πουτσίνι, ὃ συνδυάσας πρῶτος τὸ κάλλος τῶν μουσικῶν φθόγγων, μὲ τὴν νέαν θορυβώδη τεχνοτροπία, ἀπέθανεν ἐν Βρυξέλλαις ἀπὸ ὀδυνηρὸν νόσημα. «Καρκίνον τῆς γλώσσης».

Μὲ τὸν θάνατον τοῦ Πουτσίνι ἢ Ἰταλία, ὃ μουσι-

κὸς αὐτὸς κῆπος στερεῖται τὸ εὐγενέστερον ἄνθος του. Τὸν Μεγάλον αὐτὸν Μαστρον δὲν κλαίει μόνον ὃ Ἰταλικὸς Λαὸς ἀλλὰ μαζὺ μ' αὐτὸν καὶ ὀλόκληρος ὃ κόσμος ἐκεῖνος, ὅστις ἠσθάνθη τὰ οἴγη τῆς μουσικῆς του ιδιοφυΐας, εἰς τὴν «Tosca», «Bohèmes» κ.τ.λ.

Ὁ Giacomo Puccini ἐγεννήθη εἰς τὴν Λούκα (Lucques) τῆς Ἰταλίας τὸ 1858. Ἐσπούδασε εἰς τὸ Ὁδεῖον τοῦ Μιλάνου, ἔλαβε ἰδιαίτερα μαθήματα ἀπὸ τὸν συνθέτην τῆς Gioconda Πονκιέλη καὶ κατὰ τὸ 1884 εἶδε στεφανουμένην ὑπὸ ἐπιτυχίας τὴν πρώτην του Opera «Vili», κατόπιν τὸ 1889 ἐπαίχθη ὃ «Edgar» εἰς τὸ θέατρον τοῦ Ὁδεῖου τοῦ Μιλάνου. Ἐγραψε ἀκολούθως τὴν «Manon Lesqaut» ἣτις ἐδόθη τὸ 1893 εἰς τὸ θέατρον τοῦ Τουρίνου, ἐπίσης τὸ 1896 τοὺς Bohèmes εἰς τὸ ἴδιον θέατρον, ἢ ἐπιτυχία τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ ἀπαρχὴ ἐνὸς ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ τότε δρῶντος μουσικοσυνθέτου Λεονκαβάλλο.

Ἀργότερα τὸ 1900 εἰς τὴν Opera Comique τῶν Παρισίων ἐδόθη ἢ Τόσκα, εἰς τῶν μεγαλιτέρων του θριάμβων, ἀκολούθως ἔγραψε τὴν «Fanciulla del West». Τρία μονόπρακτα («Suora Angelica», «Gianni» καὶ «Tabaro»), τὴν Madama Bulterly καὶ τελευταίως εἶχεν ἀναγγελεθῆ εἰς τὸ ἐφετεινὸν πρόγραμμα τῆς «Scalla» τοῦ Μιλάνου τὸ τελευταῖον του ἔργον Turrado.

Ἐπιφυλασόμεθα νὰ ἐπανέλθωμεν εὐρύτερον, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔργον τοῦ ἐκλιπόντος μεγάλου μουσουργοῦ.

Ἡ «Ἑλληνικὴ Τέχνη» συμμετέχει εἰς τὸ βαρὺ πένθος τῆς Διεθνούς Μουσικῆς Οἰκογενείας.

Στὸν θεὸν ἀφιερωμένος,
Γιὰ δικήμας σωτηρία
Τὰ χαλάνε στὴν ἐκκλησία;

Ἐκεῖνο λένε ἢ κακίς γλώσσες
Καὶ σὲ τοῦτο ἀπάνου τόσες.
Πῶς βασταίε στὴν ἀγκαλιά του
Τῆ γνωστῆ ξυλόγατά του,
ὅπου τὰ πτωχὰ ὀβολάκια
Πιάνονται σὰν πουτικᾶκια.
Κι' ἀπὸ κείθενε ἀποκάτω
Ἄπερνοῦνε στὸ Μαρκάτο·
Κι' ἀπὸ τὸ Μαρκάτο μπαίνου'
Στὴ κοιλιά τοῦ εὐλογημένου.
Ὅπου, χωρὶς νὰ δουλεύη,
Θησαυρίζει καὶ σωρεύει
Καὶ τὰ τρώει, καὶ τὰ πίνει,
Στὴ ὑγεία ὅποιου τοῦ δίνει.

Μὰ' μπορεῖ ν' ἀκούη κανεῖς
Ἄθειες τέτοιας λογιῆς:
Ἐπρεπε ὅποιος λέει τόσα,
Νᾶν τὸν καῖνε ζωντανόνε,
Γιὰ παράδειγμα ἄλλωνόνε.
Κ' ἔτσι νὰ σωφρονισθοῦνε,
Νὰ θωροῦν' καὶ νὰ σιωποῦνε.

Ὁ καθένος θὰ πασχίσῃ
Μὲ τὴ τέχνη του νὰ ζήσῃ.
Καί, ὄχ τῆς τέχνης ἢ ζητεῖα
Ὡς κ' ἐκεῖνη εἶναι μία.
Οὔτε ποῦναι, ὃ Θεὸς τὸ ἔξερει
Τέχνη ποῦ νὰ δίνη χέρι.

Τώρα, ναί! δὲν εἶν' πουλιὸ
Ἐάν τὸν παλαιὸ καιρὸ!
Τώρα ἀνοίξανε τὰ μάτια
Καὶ σὲ τούτην τὴν πρᾶμμάτια
Καὶ μὴ κασελότα τώρα
Παραδέρνει μεσ' στὴ χώρα
Ἐάν τὴν ἀδικη κατάρα,
Καὶ δὲν πιάνει μὴν ἔξητάρα.

Ἐτσι κηόλας ἢ ζητεῖα
Τοῦ παπα-Κοσμᾶ εἶν' ἀγία,
Εἶναι ὄλη καλοσύνη,
Εἶναι ἀπλὴ ταπεινοσύνη,
Εἶναι ἀφιέρωση, θυσία,
Ὅπου κάνει στὴ θρησκεία.
Κ' ἔπρεπε ὅσοι λένε τόσα,
Νὰ τοὺς κόβουνε τὴ γλώσσα

† ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Διορθώσεις λαθῶν
προηγουμένου τεύχους

Εἰς τὴν πρώτην σελίδα τοῦ παρελθόντος τεύχους καὶ εἰς τὸ περὶ Κ. Χρηστομάνου ἄρθρον, ἐκ παραδρομῆς παρελήφθησαν λέξεις τινές κατὰ τὴν σελιδοποίησιν.

Εἰς τὸν τελευταῖον στίχον τῆς προτελευταίας παραγράφου μετὰ τὸ ἀναγραφόμενον ἔργον «Τὸ Κράτος Ζόφου» παρελήφθησαν αἱ λέξεις «τοῦ Α. Τολτσόι, ἢ «Λοκαντιέρα».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΕΘΑΜΜΕΝΩΝ

Στη κατάλευκη πόλι των Νεκρών τὰ πολύβοα σήμαντρα κτυποῦν τὸν ὄρθρο τῶν ψυχῶν καὶ οἱ ἀνθινες σάλπιγγες τῶν τάφων καλοῦν τοὺς νεκροὺς στὸ νυκτερινὸ πανηγύρι.

Οἱ σταυροὶ σὰν ἄρπες καὶ βιολιά, μὲ χορδὲς ἀπὸ παρθενικά μαλλιά, στὰ χέρια τῶν βουκολάκων παίζουν τὴν ξωτική συμφωνία τῆς ἀνατολῆς τοῦ μεσονυκτίου!

Ὁ αἰώνιος ρυθμιστὴς κρατεῖ τὸν ἄρρυθμον ρυθμὸν τοῦ μακαβρίου χοροῦ, ποὺ χορεύουν στὲς πλάκες τῶν μνημάτων ἢ κάτωσπρες Ψυχῆς σφικταγκαλιασμένες ἀπ' τὰ σκελετωμένα χέρια τῶν ἀγαπημένων των.

* *

Σὲ μιὰ ἀπόμωρη ἄκρη λαχανιασμένος σκελετὸς σέρνει τὸ σάβανό του στὲς ἀσημιωμένες γλωφασιές. κ' εἰς τὰ φτωχὰ ἀσφοδέλα.

Τρίζουν τὰ δόντια του, κ' ἀπ' τὲς μαῦρες κόγχες τῶν ματιῶν του πετιοῦνται ἡ ἀνήσυχες φλόγες τοῦ καημοῦ.

Εἶναι τὸ κλάμα τοῦ νεκροῦ ποὺ κλαίει τὴν ζωντανὴ ἔρωμένη του.

Γονατιστὸς στὴ πέτρα τοῦ Πόθου παρακαλεῖ τὸν θάνατον. Καὶ εἶναι ἡ παράκλησίς του πνοὴ ἀνέμου ποὺ σὰν λάβα ἡφαιστείου ξεχύνεται στὴν Πόλι τῶν νεκρῶν.

Ἡ ἄρπες καὶ τὰ βιολιά κατορακυλοῦν ἀπὸ τὰ χέρια τῶν Βουκολάκων καὶ τρομαγμένες ἡ ψυχῆς κούβονται στὰ λουλουδένια στρώματα τῶν λευκῶν σπιτιῶν των.

Ὁ Θάνατος ὠχρὸς ἀπὸ τὸν πόνο στὴν λάσπη τῆς Στυγὸς ὀραίνεται τὴν εὐτυχία ν' ἀποδώσῃ στὸν νεκρὸν. Σιωπή!

Ὁ Βασιλεὺς ὁ Θάνατος, ὁ ὠραῖος Καβαλλάρης, σκληρὸς ἐκδικητὴς ἐκείνου, ποὺ ἡ Ζωὴ φρικτὰ τὸν τυραννεῖ, τὸν θρόνον του ἀφίνει καὶ σὰν ἀστραπὴ τὸ Ἄπειρον περνᾷ.

* *

Ἡ πολυστενάκη Γῆ βυθισμένη στὴ σκοτεινὰ κοιμᾶται βαθειὰ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς Νύχτας.

Ἡ Ἐκκλησιὰς εἶναι κλειστὲς καὶ τῆς Ὁραίας Πύλης τὰ παραπετάσματα σὰν νέφη δλόμανορα καὶ ἀπέραστα σκεπάζουν τὴν Ἁγία Τραπεζά.

Τὸ ἅγιο ποτήρι εἶναι ἄδειο!
Τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ τὸ ἔφαγεν ἓνας φονιάς καὶ τὸ αἷμα του ἔδρασε τὸ λαρυγγί μᾶς πόρνης Μαγδαληνῆς.

Οὔτε σταλιά γιὰ τὴν ἀθώα κόρη ποὺ παλαίει, ξαπλωμένη στὸ παρθενικό της στρώμα, μὲ τὴν ἀγωνία.

Οὔτε σταλιά γιὰ 'κείνη ποὺ σπαράσσει ἀπὸ τὸν πόνο, ποὺ κλαίει τὴν ἔρημη νεότητά καὶ τὴν πεντάμορφη δημοφιλία της.

Στὸ πλάι της ἓνα φτωχὸ καντύλι, μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τρεμοσβύνει σκορπίζοντας τὲς τελευταῖες ἀναλαμπές του.

Γονατιστὴ κοντὰ στὸ προσκέφαλό της ἡ γοητὴ μητρούλα της κλαίει γιατί δὲν μποροῖ νὰ γιατρέψῃ τὸν πόνο τῆς κόρης της.

Καὶ φιλά ἡ δυστυχισμένη μητέρα τὸ ὠχρόλευκο μέτωπό της.

Σαφηνὰ τὰ ὠραῖα μάτια τῆς κόρης ἀνοίγουν καὶ δάκρυα πλημμυρίζουν τὰ γαλανὰ ἐκεῖνα βᾶθη. Ἐνα χαμόγελο βυσσινὶ ἀνθίζει στὰ χλωμά της χεῖλη. Τὰ

χέρια της ἀνοίγουν καὶ σφικταγκαλιάζουν τὸ ἄπειρον, σὰν νὰ κρατοῦν σφικτὰ κάτι ποὺ τῆς ἀνήκει, κάτι ποὺ δὲν θὰ μπορέσῃ καμμιά δύναμις νὰ τῆς ἀποσπάσῃ.

Καὶ τὰ χεῖλη της δίνουν τὸ φιλή...τὸ αἰώνιο φιλή, τὸ ἀτέλειωτο φιλή στὰ χεῖλη τοῦ Ὁραίου Θανάτου, ποὺ κρατοῦσε σφικτὰ στὴν ἀγκαλιὰ της.

Λιγθυμισμένη ἀπὸ τὴν εὐτυχία κλείει τὰ μάτια καὶ τὸ κορμί της σωριάζεται σὰν ἄχρηστο κουρέλι στὰ πόδια τῆς μάννας της.

Ἐνας ματωμένος σπαραγμὸς ἐξέσχισε τὰ στήθη τῆς Μάννας καὶ μιὰ φωνὴ ἀντήχησε στὴ νεκρικὴ αἰθρὴ τῆς Νύχτας.

Ἡ ΑΓΑΠΗ ΤΗΝ ΕΣΚΟΤΩΣΕ!..

Καὶ ὁ ἀντίλαλος ἠκούσθη ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Ὁραίου Θεοῦ, σὰν χαρμόσυνον ἄγγελμα μέσα σ' τὴν Πόλι τῶν Νεκρῶν:

Ἡ ΑΓΑΠΗ ΤΗΝ ΕΣΩΣΕ!

...Καὶ ἡ ἄρπες καὶ τὰ βιολιά, μὲ τὲς χορδὲς ἀπὸ παρθενικά μαλλιά, στὰ χέρια τῶν Βουκολάκων, ἀνεκρουσαν τὸν αἰώνιον ὕμνον τῆς ἀγάπης. Ὁ λαχανιασμένος σκελετὸς ἐφόρεσε τὸ γαμήλιον σάβανον καὶ πρῶτος αὐτὸς ἔσπυε τὸν μακαβρίου χορὸν τοῦ γάμου του τὸ ἄσπρο πανηγύρι.

Φ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ

ΟΙ ΣΥΝΘΕΤΑΙ ΜΑΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ

Ν. Χατζηποστολόου

Ὁ γνωστὸν ὁ συμπαθὴς μαέστρος κ. Ν. Χατζηποστολόου ἠκολούθησεν εἰς τὸ ἀνά τὴν Αἴγυπτον τουρνέ της, τὴν ὀπερέττα Σαμαρζῆ-Μηλιάδη. Αἰσθανόμενοι τὴν ὑποχρέωσιν καὶ τὴν συγκίνησιν ἥτις μᾶς προξενεῖται διὰ τὰς ἐκδηλώσεις συμπαθειῶν τοῦ ἐκλεκτοῦ κοινοῦ τῆς Αἰγύπτου πρὸς τὸν γόνιμον καὶ ἀκάματον συμπολίτην μας καὶ συνθέτην κ. Χατζηποστολόου, δημοσιεύομεν ἐλάχιστα, ἀφορῶντα τὸ ταξιδιὸν του αὐτοῦ.

Δὲν ἐπιχειροῦμεν νὰ πλέξωμεν ἐγκώμα τοῦ κ. Χατζηποστολόου, ἀπλῶς ἐξιστοροῦμεν τὴν ἔνθερον καὶ τιμητικὴν ὑποδοχὴν ἥτις τῷ ἐγένετο.

Ἐκτὸς τῶν τῶσων ἄλλων ἐκδηλώσεων συμπαθείας καὶ θαυμασμοῦ πρὸς τὸν κ. Χατζηποστολόου, τὴν 23ην π. μ. ἐγένετο δεξίωσις πρὸς τιμὴν του εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Συλλόγου Ἀπόλλων, ἐπέχοντος Θέσιν Ὁδείου. Κατὰ τὴν δεξίωσιν ταύτην παρίστατο ὁ Γενικὸς Πρόεδρος τῆς Ἀλεξανδρείας κ. Καψαμπέλης μετὰ τοῦ κ. Πολίτου ὑποπροξένου καὶ σημαίνοντα ἐν γένει πρόσωπα τῆς Ἑλληνικῆς παρουσίας, ὁ ἀρχιμουσικὸς κ. Παπασταθόπουλος ὅστις δι' ὀλίγων ἀλλὰ ζωηρῶν φράσεων ἐξιτόρησε τὴν βιογραφίαν του καὶ τὴν ἐν γένει συμβολὴν του εἰς τὴν σύγχρονον μουσικὴν κίνησιν τῆς Ἑλλάδος. Ἐπηκολούθησε συναυλία πλήρους ὀρχήστρας μὲ ἔργα ἀποκλειστικῶς τοῦ κ. Χατζηποστολόου, ἡ ἐκτέλεσις τῶν ὁποίων ἐκράτησε τὸ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον μέχρι τῆς 9ης ἐσπερινῆς ἐν ἀδιαπτώτῳ ἐνθουσιασμῷ, ὁπότε ὑπὸ τὰ ἀτελεύτητα χειροκροτήματα, φρενήριδα, ἐνθουσιασμοῦ καὶ παντοίας ἄλλας ἐκδηλώσεις ἐκτιμῆσεως, ὁ συνθέτης ἀπεχώρησε ὑποχρεωμένος ὢν νὰ διευθύνῃ τὴν ἀποχωροστίριον παραστάσιν τοῦ θιάσου, ὅστις τὴν ἐπομένην ἀνεχώρει διὰ Κάϊρον.

Ἡ «Ἑλληνικὴ Τέχνη» αἰσθάνεται ἐγωϊστικὴν ἀγαλλίασιν διὰ τὴν πρωτοφανῆ εἰς τὴν χώραν τοῦ Φαραῶ ὑποδοχὴν της, ἥτις τῷ ἐγένετο ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ συνθέτου κ. Χατζηποστολόου.

Β. Τ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΑΙ

Ν. Θ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ - Λ. ΠΑΠΠΑΦΛΩΡΟΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΛΗΣ: Ν. Θ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΤΗΣΙΩΝ 26

Συνδρομαί:	Ἐσωτερικῶ	Ἐτήσια Δραχ. 100	Ἐξάμηνος 50
	Ἐξωτερικῶ	Σελίνια 16	9
	Ἀμερικῆς	Δολλάρ. 4	2 1/2

ΟΙ ΒΑΘΥΦΩΝΟΙ ΜΑΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΕΡΣΗΣ

Ὁ παγκοσμίου φήμης καλλιτέχνης Κώστας Πέρσης ὅστις τιμᾷ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ὄνομα τῆς οἰκογενείας του, εἶναι υἱὸς τοῦ γνωστοῦ ἐν τῇ πόλει μας καπνεμπόρου Γεωρ. Πέρση. Νεώτατος μόνις εἰκοσιενεατῆς καὶ τὸ ὄνομα του μεταξὺ τῶν καλλιτεχνῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς ἀναφέρεται μετὰ σεβασμοῦ.

Οἱ γονεῖς τοῦ Πέρση κάθε ἄλλο τὸν ἐφραντίζοντο παρὰ καλλιτέχνην, ὁ δὲ πατὴρ του, ὅταν ὁ ἀείμνηστος μουσουργὸς Σαμάρας διέγνωσε τὸ μέλλον τοῦ παιδιοῦ, καὶ τοῦ συνέστη νὰ τὸν στείλῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν νὰ σπουδάσῃ, ἔγινε ἔξω φρενῶν. Δὲν ἐννοοῦσε ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ κάμῃ τὸ παιδί του...θεατρίνον, δυστυχημένον. Καὶ εἶχε δίκαιον, πρῶτον διότι γιὰ τὸ παιδί αὐτὸ ἔπλεκε ὄνειρα ἐμπορικά, γι' αὐτὸ καὶ τὸ εἶχε σπουδάσει εἰς τὴν Ροβέρτειον Σχολὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ δεύτερον, δὲν ἐφραντίζετο ὅτι τὸ παιδί αὐ-

τὸ θὰ κατορθῶνε ν' ἀνέλθῃ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου βωμοῦ τῆς τέχνης τοῦ Ἄσματος καὶ ἀπὸ 'κεῖ νὰ ψάλλῃ μὲ ὑπερηφάνειαν τὸν ὠραϊότερον ὕμνον εἰς τὸ ὄνομά του, νὰ τὸν δοξάσῃ. Σήμερον ἀσφαλῶς θὰ σεμνίνεται κολακευόμενος γιὰ τὸ γινὸς του ποὺ εἶναι τέτοιος θεατρίνος.

Ὁ Κώστας Πέρσης πρὸ τῆς κηρύξεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολέμου, χάρις εἰς τὴν ὑποχώρησιν τοῦ Πατρός του, ἔφυγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐκεῖ ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν μελέτην ὑπὸ τοὺς μᾶλλον διακεκριμένους μαέστρους τοῦ τραγουδιοῦ, πρὸς τριετίας ἐνεφανίσθη τὸ

πρῶτον εἰς τὸ θέατρον «St Carlo» τῆς Νεαπόλεως εἰς τὸν «Mefistofele» τοῦ Boito, ἀποσπᾶσας ἀμέριστον τὴν εὐμενὴ κρίσιν τῶν ἀσθηροτέρων κριτικῶν. Ἐκτοτε ὁ ἓνας θρίαμβος διαδέχεται τὸν ἄλλον καὶ ἡ ἔξοδα στεφανώνει τὸν Ἑλληνα βαθύφωνον. Ἡ ἐπίτυ-

Εἰς τὸν ρόλον τοῦ Ὁρκο «Piccolo Marat»

χία του εἰς τὸ τελευταῖον ἔργον του Mascagni «Piccolo Marat» ἦτο τοιαύτη ὅστε ν' ἀποσπᾶσῃ τὴν δῆλωσιν τοῦ συνθέτου, ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εἶχε φαντασθῇ τὸν ρόλον τοῦ «Ὁρκο» ὅπως ὁ Πέρσης τὸν ἐδημιούργησε, γιατί—σημειωτέον— ὁ Πέρσης δὲν εἶναι μόνον μεγάλος ὡς βαθύφωνος, εἶναι ἔξ ἴσου μεγάλος ἠθοποιός. Κατόπιν εἰς τὴν Ἰσπανίαν ὅπου εἶχε μεταβῆ δι' ὀρισμένας παραστάσεις, ἠγαγκάσθη, χάρις εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐκεῖ κοινοῦ νὰ παραμείνῃ δλόκληρον θεατρικὴν περιόδον, οἱ δὲ Ἰσπανοὶ κριτικοὶ συγκαταλέγουσιν τὸν Ἑλληνα καλλιτέχνην ὡς ἓνα τῶν ὀλιγίστων «ἀστέρων» τῆς ὠραίας τέχνης τοῦ Ἄσματος.

Ἐπίσης ὁ Πέρσης φημίζεται ὡς μοναδικὸς καὶ ἀπαράμιλλος ἐρμηνευτὴς τῶν κλασσικῶν ἔργων τοῦ Wagner «Lohengrin» καὶ «Valkiria».

Ἐν τέλει ὁ Πέρσης εἶναι ἐκ τῶν ὀλιγίστων καλλιτεχνῶν ποὺ ἐκλήθησαν ἀπὸ τὸ κοινὸν τοῦ St Carlo δωδεκάκις ἐπὶ σκηνῆς προκαλέσας φρενιτιδα ἐνθουσιασμοῦ.

Ἡ μεγάλη φήμη τοῦ συμπολίτου μας καλλιτέχνην εἶναι ἡ αἰτία ποὺ δὲν ἔχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ τὸν ἀκούσωμεν. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἐπρόκειτο νὰ μᾶς ἔλθῃ γιὰ ἓνα μικρὸ διάστημα, πλὴν ἡ ἀξίωσις τοῦ ἱμπερσαρίου τοῦ περιφήμου «Metropolitan Opera» μετὰ τοῦ ὁποίου ἔχει ὑπογράψῃ διετὲς συμβόλαιον, τὸν πεθαναναγκάζει ν' ἀναβάλῃ τὴν καθοδὸν του εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ νὰ στερηθῇ γιὰ δύο ἀκόμη χρόνια τοὺς γονεῖς του.

Ἐκ διαφόρων κριτικῶν ἀποδεικνύεται ὅτι ὁ Πέρσης συγκεντρώνει ἐκτὸς τοῦ ὄγκου τῆς φωνῆς του, μελωδικότητα σπανίαν, καὶ θαυμαστὴν διαύγειαν εἰς τὴν ντιξιόν,, ἐπὶ πλέον ἔχει μόρφωσιν ὅσην ὀλίγοι καλλιτέχνηνα. Ἐννεμφεῦθη ἐν Νεαπόλει τὴν κόρην του, ἐκεῖ Προξένου τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας καὶ ζῆ εὐτυχισμένος μὲ τοὺς οἰκείους του, οἱ ὁποῖοι τὸν θαυμάζουν περισσότερον παντὸς ἄλλου διότι τὸν ἐγνώρισαν καλλίτερα καὶ τὸν ἐκτιμοῦν.

ΤΟ ΠΑΛΜΙΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

‘Από τού σημερινού της φύλλου, ή «Ελληνική Τέχνη» θά δημοσιεύη ανέλλιπώς εις κάθε της τεύχος από ένα παλμό Ἀθηναϊκό τραγουδάκι τὸ ὁποῖον διεσώθη μέχρι σήμερον, ἄγραφον ἀπὸ στόματος εἰς στόμα μεταδοθέν, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον τοὺς φθόγγους διακρίνεται καθαρὰ ἡ λαϊκὴ Ἑλληνικὴ ψυχὴ.

Δὲν ὑπάρχει σαλόνι, δὲν ὑπάρχει μουσικὴ βιβλιοθήκη ποῦ νὰ μὴ περιλαμβάνη τὰ φθῆ—τροῦ καὶ τὰ διάφορα ξενικά κὰν—κὰν, ἐν ᾧ ἀντιθέτως οὔτε ἓνα χέρι ὑπάρχει τὸ ὁποῖον νὰ κρούη εἰς τὰ πληκτρα τοῦ πιάνου ἓνα παλμὸ Ἑλληνικὸ τραγουδί, ἓνα τραγουδί ἀπὸ κείνα ποῦ συνέθεσε καὶ τραγούδησε αὐθόρμητα ἡ Λαϊκὴ Μοῦσα.

Ἡ «Ελληνικὴ Τέχνη» πρώτη μεταξὺ τῶν συναδέλφων της ἐπιχειρεῖ νὰ συμπληρώσῃ τὸ οὐσιώδες αὐτὸ κενόν, συλλέγουσα καὶ ἐναρμονίζουσα δι’ εἰδικοῦ της συνεργάτου τὰ διάφορα παλαιὰ Ἑλληνικὰ τραγουδία τὰ ὁποῖα ἄγραφα καὶ σκορπισμένα κινδυνεύουν νὰ χαθῶν.

Ποιὸς δὲν ἔτυχε ν’ ἀκούσῃ σὲ κάποια συγκέντρωσι ἢ περὼντας ἀπ’ ἔξω ἀπὸ καμιὰ ταβέρνα «τὸ μπάρμπα Θεωδῶρή»; Καὶ ποιὸς δὲν ἔνοιωσε τὴ στιγμή ἐκείνη νὰ ξυπνοῦν μέσα του ἀναμνήσεις σβυσμένες τοῦ παλμοῦ ὄμορφου—καροῦ; Νὰ ζωντανεῖ μέσα του ἓνας δλόκληρος κόσμος, κόσμος ἀξέχαστος γιὰ τὴν ὄμορφιά του γιὰ τὴ γλυκεῖα καὶ ἀφρόντιστη ζωὴ ποῦ περνοῦσε;

Καὶ ποιὸς δὲν θᾶθελε νὰ ξαναφέρῃ στὴ μνήμη του τὴν ὄμορφη ἐκείνη ἐποχὴ γιὰ μιὰ ἀνάπαυλα ἀπὸ τὸν ψυχικὸ κάματο εἰς τὸν ὁποῖον τώρα τελεταῖα κατεδικάσθημεν ἀπὸ τὴν πολυτάραχη ζωὴ νὰ ζοῦμε.

Ἄλλὰ καὶ ἂν θᾶθελε κανεὶς δὲν θὰ τοῦ ἦτανε εὐκολο γιὰ δύο λόγους, πρῶτα γιὰτὶ τῶχαι ξεχάσει καὶ δεύτερο γιὰτὶ δὲν τὸ βλέπει γραμμένο σένα πεντάγραμμο.

Ἡ «Ελληνικὴ Τέχνη» οὖς προσφέρει τὸ πρῶτο τραγουδί πάρετε το, παίξετε το, νὰ θυμηθῆτε γιὰ λίγο τοὺς παλμούς μας καιρούς.

ΜΠΑΡ ΜΠΑ ΘΟΔΩΡΗΣ,

Tempo Greco. **Introd.** **Canto**

μέ να μου τό- ει πα νε αν- θρω ποι με ρα κλη δεις - πως
 την και λι τε- ση ζω η περ- νου νε οι μπε- κρη δεσ -
 Μπαρμπα θο δω ρη Μπαρμπα θο δω ρη
 μπαρμπα θο δω ρη για τι μας κα νεις το' βα ευ

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΔΑΜΑΛΑΣ

© ΑΛΑΣΣΑ © ΑΛΑΣΣΑ

Σενοφώντας : Κάθοδος τῶν Μυρίων

Μικρὸ παιδι ἐπήγαινα κι' ἐγὼ εἰς τ' ἀερογιάλι
 ὅπου φιλοῦσε χαϊδευτὰ τὸ κῦμα ταπεινὸ,
 μὲ τὰ χαλκία ἐπαίζα, στὴν ἀμμουδιά πηροῦσα,
 ἔχτιζα, ἔλο κ' ἔχτιζα, παλάτι ζηλευτό.
 Βουνὸ ἀψηλὸ τὰ κύματα στὴν ἄγριε τρικυμία
 θωροῦσα πῶς ξεσπούσανε μὲ λύσσας μουγκρητὸ
 πῶς πνίγανε τὰ βράχια σου σκεπάζαν τὰ χαλκία
 ἀνάμεσα σὲ σάββανο, στὸν κάτασπρο ἀφρό.
 Τότες ἐσὺ μὲ μάθαινες, εἰς τὲς ἀνεμοζάλες,
 νὰ μὴ φοβᾶμαι, ν' ἀψηφῶ καὶ λύσσα καὶ θυμός,
 γιὰτὶ μᾶς κρύβει ἡ ζωὴ, ἀκόμη πεῖδ μεγάλες,
 ὅπου ξεσπᾶνε ξαφνικὰ τὴν καθεμιά στιγμή,
 Γέρος. Ἀποσκεβρώθηκε 'πὸ βάσανα καὶ χρόνια
 κυττῶ τὸ κῦμα, θάλασσα, τὸν ἄσπρο σου ἀφρό
 καὶ ἡ καρδιά σὲ λαχταρᾷ σ' ἐπιθυμεῖ ἀκόμα
 ζητᾷ. Ἀχ νὰ ξαναῖωνα νὰ παίζω στὸ γιολό.

Γ. Σ. ΑΡΓΑΛΙΑΣ

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΘΑ ΣΕ ΧΑΣΩ

1ον

Ἀχ, μιὰ μέρα, θὰ σὲ χάσω
 νειότη μου ἀγαπημένη!
 τότε ἄλλο πιά δὲν μένει
 στὰ σκληρὰ γηρατειά
 νὰ μπορέσω νὰ ξεχάσω
 τόσα ὄνειρα κ' ἐλπίδες,
 τόσες ὄμορφες σελίδες
 ποῦχα γράφει μιὰ φορά.

Θὰ διαβῆς μιὰ μέρα 'μπρός μου
 καὶ τὸν ἔρωτα κρατῶντας
 μὲς τὰ στήθεια μου κυττῶντας
 θε νὰ ψύχνης γιὰ καρδιά...

Μόνον κλάμματα θ' ἀκούσης
 ἀπ' τὰ στήθεια μου νὰ βγαίνουν
 Νὰ σιὸ τέλος τί μᾶς μένουν,
 στὰ πικρὰ τὰ γηρατειά!

ΛΥΓΟΥΣΤΟΣ ΓΙΑΒΡΟΥΔΗΣ

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΜΕ ΤΗΣ ΑΚΑΚΙΕΣ

Στὸ δρόμο ποῦ εὐωδιάζουν ἡ ἀκακίες
 θυμᾶμαι ὅταν διαβίναμε σκυφτοί,
 ὁ πόνος μου κ' ἐσὺ χέρι μὲ χέρι
 κ' ἐγὼ ἓνας, σελάβος μέσα στὴ σιωπῇ,
 ἐσήκωνες τὰ μάτια ποῦ ἦταν ἀδεια,
 κι' οὔτε μιὰ στάλα ἔκρυβαν τώρα πειὰ
 σὰ δέηση, σὰν ἀπόκρυφη ἰκεσία
 κ' ἔγερνε πάνω σου βαθεῖα.
 Τρεμάμενη ἀργοκάναγες τὰ χε λη,
 θυμᾶμαι, εἶχαν τὰ χεῖλη σου μιὰ εἴψα
 κι' ἡ θλίψη ὠχρὴ ἦταν κεῖ ζωγραφιστή.

Ὁ Ἀριστείδης Δαμαλᾶς τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ, χάρις εἰς τὸν περίεργον χαρακτήρα του, ὑπῆρξε μιὰ σωστὴ περιπέτεια, δὲν ἦτο μόνον προικισμένος ἀπὸ τὴν φύσιν μὲ τὸ χάρισμα τῆς μεγάλης τέχνης τοῦ Θεάτρου, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸ χάρισμα μιᾶς σπανίας ὀμορφιάς ποῦ μόνον εἰς ἀγάλματα σμιλευμένα ἀπὸ ἀρχαίους καλλιτέχνες θὰ ἠδύνατο κανεὶς νὰ συναντήσῃ. Ἡ μεγάλη καλλιτεχνικὴ ψυχὴ του δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἰκανοποιηθῇ μὲ τῆς ἀπειρες κατακτήσεις τῶν σαλο-

νῶν τῆς ἀριστοκρατίας μᾶς Ἀσπρκοτιούσε, ἤθελε νὰ δρᾷ σὴ εἰς θορυβωδέστερον κόσμον, καὶ ἔτσι μίαν ἡμέραν μὲ ἐφόδια ἑκατὸν χιλιάδας δραχμῶν καὶ τὴν ἀσύγκριτη καλλονὴ του, ἀφίνει τὰς Ἀθήνας.

Εἰς τὸ Παρίσι, ἀφοῦ ἐξήντησε σὲ ὀλίγον διάστημα τὰ χορήματά του αὐτά, παρουσιάσθη εἰς τὴν διάσημον ἠθοποιὸν Σάρα Μπερνάρ κ' ἐζήτησε νὰ συγκαταλεχθῇ μεταξὺ τῶν ἠθοποιῶν τοῦ θιάσου της. Ἡ μόρφωσις, ἡ μεγάλη του ὄμορφη καὶ πρὸ παντὸς ἡ ἀριστοτεχνικὴ ὑπόκρισις τοῦ εἰς τοὺς ρόλους τοῦ ἔραστοῦ σὲ λίγο διάστημα τὸν ἐπέβαλον στὸ Γαλλικὸ κοινόν. Συνετέλεσεν ἴσως στὴ φήμη του καὶ ἡ Γαλλίς καλλιτέχνις ἡ ὁποία ἐν τῷ μεταξὺ τὸν εἶχε καταστήσῃ καὶ νόμιμον σύζυγόν της.

Δὲν παρήλθον, ἀτυχῶς πολλὰ χρόνια. ποῦ αἱ Ἀθηναϊκὰ ἐφημερίδες ἐπληροφόρηθησαν ὅτι ἐδόθη διαζύγιον μεταξὺ τοῦ Δαμαλᾶ καὶ τῆς Γαλλίδος ἠθοποιοῦ. Ἡ Γαλλίς ἠθοποιὸς ὑπῆκουε καὶ αὐτὴ εἰς τοὺς νόμους τῆς ζηλοτυπίας, εἰς τοιοῦτον δὲ σημείον ὥστε νὰ τοῦ καθιστᾷ τὸν βίον μαρτυρικόν, μὴ δυναμένη νὰ ἀντιστῇ εἰς τὴν γοητείαν τῆς μορφῆς του.

Δὲν ἦτο μόνον τὸ διαζύγιον ἐκείνο ποῦ ἐκλόνησε τὸν Ἄρ. Δαμαλᾶ, ἀλλ' ὁ ἀμείλικτος καλλιτεχνικὸς πόλεμος τὸν ὁποῖον τοῦ ἐκήρυξεν ἡ πανίσχυρος τότε Σ Μπερνάρ, ποῦ τὸν μετέβαλεν εἰς ῥάκος.

Μὲ τὸν πόνον εἰς τὴν ψυχὴν τῆς προῶρου ἀνακοπῆς τῆς εὐέλπιδος καλλιτεχνικῆς σταδιοδρομίας του, ὁ Ἄ. Δαμαλᾶς ἐξετράπη εἰς διάφορα ψυχοφθόρα ναρκωτικά, εἰς ὑπερβολικὴν χρῆσιν ἐνεστων μορφίνης, κοκαΐνης κλπ. εἰς τοιοῦτον σημείον ὥστε, ὁ ἡγεμονικὸς εἰς παραστατικότητά αὐτὸς καλλιτέχνης νὰ ἀποσπᾷ τὸν οἶκτον τοῦ κοινοῦ, τὸ δὲ 1889 ὑπέκλυψεν ἀπαλλαγεῖς τῆς μαρτυρικῆς του ζωῆς. Ἡ δὲ μεγαλειτέρα τραγωδὸς τοῦ Αἰῶνος σύζυγός του μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τὸ 1916 ἀπέτιναξεν τὴν Ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα καὶ μᾶς ἔσφιψε κατὰ πρόσωπον, μὲ χειρονομίαν, πᾶν ἄλλο ἢ τιμητικὴν διὰ τὴν Ἑλλάδα, τὰς τιμηκάς μᾶς διακρίσεις δι' αὐτήν.

Ἄς διδαχθῶμεν λοιπόν, ἀπὸ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο καθῶς καὶ τόσα ἄλλα σχετικὰ, νὰ εἴμεθα ὀλιγότερον ἀφελεῖς καὶ περισσότερον Ἑλληνες.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ - ΘΕΑΤΡΟΝ - ΞΕΝΟΜΑΝΙΑ

Γενικά σ' εφεις και παρατηρήσεις

Ο ύπαρχων σύνδεσμος μεταξύ της θεατρικής λεγομένης φιλολογίας και του πολιτισμού και της καθόλου προόδου και αναπτύξεως ενός λαού είναι καταφανής και αναμφίβητος.

Η πρόοδος και η ανάπτυξις κάθε λαού και εν τή πολιτική και εν τή φιλοσοφία και εν ταῖς ιδέαις γενικώς κατοπτρίζεται έναρξως και μετ' ἀκριβείας τόσω καθωρισμένης εν τῷ Θεάτρῳ, ὥστε ἀρκεῖ νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν Θεατρικὴν φιλολογίαν ἐνὸς λαοῦ διὰ νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ του.

Ὅταν λαὸς τις δὲν ἔχη ἰδίαν θεατρικὴν φιλολογίαν—δραματολογίαν κ.λ.π.—δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ νομισθῇ ὅτι ἔχει θέατρον καὶ συνεπῶς εἶνε ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἔχει φθάσει μέχρι τοῦ σημείου ὥστε νὰ εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ἀποκαλῶμεν αὐτὸν πολιτισμένον.

Καθ' ἡμᾶς εἶνε τόσον συνδεδεμένα ταῦτα ὥστε νὰ ἔχονται στερεῶς τὸ ἐν τοῦ ἄλλου.

Ἐάν θελήσωμεν ἐπ' αὐτῶν νὰ κρίνωμεν τὰ ἐν Ἑλλάδι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ὑπαρξίν θεατρικῆς φιλολογίας διότι ἔχομεν πλεῖστα ὅσα τεκμήρια καὶ ἐναργῆ δείγματα ταύτης.

Πόσα ἔργα Ἑλληνικά, διὰ τῶν ὁποίων διήκει ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ φιλοπατρία, ἡ φιλαδέλφεια καὶ ἡ αὐταπάρνησις καὶ μεγαλοψυχία, δὲν εἶδον τὸ φῶς; Καὶ ὅχι μόνον τοῦτο ἀλλ' ἔζησαν σημειώσαντα σταθμὸν περιβλεπτον ἄξιον προσοχῆς καὶ μελέτης;

Πόσας φορὰς δὲν ἠσθάνθημεν ὀργῇ συγκινήσεων παρακολουθοῦντες Ἑλληνικά Ἔργα;

Ἡ δραματολογία ἡ Ἑλληνική—σπουδαιότερος κλάδος τῆς Θεατρικῆς φιλολογίας—δύναται τις εἰπεῖν ὅτι ἀρκετὰ στερεὰ ἀντέστη ἐπὶ τὸ βῆθος τῆς πατρογονικῆς τῆς κληρονομίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται δικαιωματικῶς νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν σεβασμὸν καὶ εἰς τὸν πλεόν δύστροπον καὶ μεμψήμορον.

Δὲν γνωρίζω ποῦ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ ὁ ἀποτροπιασμός τὸν ὁποῖον ἀτυχῶς μερικοὶ λεγόμενοι Ἕλληνας αἰσθάνονται πρὸς πᾶν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ, ἡ Ἑλληνικὴ καρδιά, τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα παρήγαγε.

Νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι πρόκειται περὶ προώσεως ψυχικῆς; ἢ μήπως ὁ φθόνος καὶ ἡ ζηλοτυπία πρὸς τοὺς δημιουργοὺς τῶν πλείστων ὄσων ὑπερόχων ἔργων, ἅτινα καὶ ἡ νεωτέρα μας φιλολογία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ, ἐτύφλωσαν τοὺς Ξενομανεῖς αὐτοὺς καὶ τοὺς κατέστησαν ἀνικάνους νὰ διακρίνωσι τὸ φῶς ἀπὸ τὸ σκότος, τὴν πνευματικὴν Ἑλληνικὴν ἡμέραν ἀπὸ τὴν σκοτεινὴν ἐν πολλοῖς ξένην νύκτα;

Ὑπάρχουν ἀτυχῶς πολλοὶ οἱ ὁποῖοι ἀρκεῖ νὰ ἀκούσωσιν ὅτι ἐν ἔργῳ θεατρικῷ, ἐν σύγγραμμά φιλολογικῷ, ἐν ποίημα τέλῳ, ἐν ὅ,τι δήποτε εἶναι Ἑλληνικὸν διὰ νὰ σᾶς εἴπωσαν ἀμέσως ὅτι εἶναι ἀνάξιον λόγου χωρὶς καὶ νὰ ξεύρουν νὰ σᾶς δικαιολογήσουν τὴν γνώμην των.

Καὶ ὅταν ἐπιμένοντες τοὺς ἐρωτήσετε λεπτομερῶς ἐάν οὔτοι εἶνε εἰς θέσιν νὰ κρίνουν—διότι καὶ τοῦτο πολλάκις συμβαίνει—δὲν θὰ ἀποκομίστητε τίποτε ἄλλο εἰμὴ ὅτι τὰ ὄντα ταῦτα δὲν ἀποβλέπουν εἰς τίποτε ἄλλο εἰμὴ εἰς τὸ πῶς νὰ ἐκχύσουν τὸ ἐν αὐτοῖς δηλητηρίον καὶ νὰ δηλητηριάσουν κάθε χρῆσιμον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ἑλληνικῆς παραγωγῆς ἔργων.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον προξενεῖ κυριολεκτικῶς κατάπληξιν εἶνε τὸ ὅτι τὰς ἀντιλήψεις αὐτὰς συμερίζονται καὶ πολλοὶ τῶν Ἑλλήνων ἠθοποιῶν, οἱ ὁποῖοι μᾶλλον ἐξ ἀντανάκλασεως δύναται νὰ πῆ τις ἐποτίσθησαν τὴν γολὴν τῆς Ξενομανίας καὶ τῆς περιφρονη-

σεως πρὸς πᾶν τὸ Ἑλληνικόν, λέγω δ' ἐξ ἀντανάκλασεως διότι δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ὅτι ἐν συνειδήσει μισοῦν οὔτοι τὰ Ἑλληνικά θεατρικὰ ἔργα, πλεῖστα τῶν ὁποίων, ἐπαναλαμβάνω, συγκρινόμενα, πρὸς τὰ ξένα εἶναι ἀληθῆ ἀριστουργήματα, διότι τότε θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι τέρατα ἀχαριστίας.

Δὲν πρέπει οἱ κύριοι οὔτοι νὰ λησμονοῦν ὅτι πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν ὀφείλουσι τὴν καλλιτεχνικὴν τῶν ὑποστάσεων εἰς Ἑλληνικά ἔργα καὶ ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμᾷ τὰς τοιαύτας περὶ Ἑλλήνων ἀντιλήψεις των.

Ἄς μᾶς συγχωρηθῇ ἡ σχετικῶς μακρὰ ἀπὸ τοῦ κυρίου θέματος παρέκβασις αὐτῆ ἀλλὰ εἶναι μερικὰ πράγματα—τὰ ὁποῖα δὲν ἀντείχομεν εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ μῆψωμεν καὶ ἤδη συνεχίζομεν—ἐξετάζοντες ἀναλυτικώτερον τὰ ζητήματα.

Τὸ Θεάτρον κατὰ μεγάλον λόγιον «εἶναι ναὸς ὑπερφυῆς ἐν τῷ ὁποίῳ λατρεύεται ἅμα καὶ ἐρευνᾶται τὸ θεῖον» καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπομεν λέγει ἀποφθεγματικῶς οὗτος: «Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ χωρὰ τις ὡς πολιτισμένη καὶ ἡμερος ἀπλῶς ἂν ἐν αὐτῇ δὲν ἀνθῇ τὸ Θεάτρον.

Ὁ δὲ Σαῖξπηρ καθώρισε ὡς ἐξῆς τὸν τρόπον τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σκοποῦ τοῦ Θεάτρον:

«Κύτταξε νὰ μὴ ὑπερβαίνῃς τὴν φυσικότητα, διότι κάθε ὑπερβολὴ ἀντίκειται εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ Θεάτρον. Ὁ σκοπὸς τοῦ Θεάτρον ἐξ ἀρχῆς καὶ πάνποτε ἦτο καὶ εἶναι νὰ κρατῇ τρόπον τινὰ καθρέπτην εἰς τὴν φύσιν» νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὴν ἀρετὴν τὸ πρόσωπόν της, εἰς τὴν κακίαν τὸ ὁμοίωμά της, εἰς κάθε ἐποχὴν καὶ κοινωνίαν τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐντύπωσίν της» (Ἄμλει πρὸς τοὺς ἠθοποιούς—Πράξις Γ', Σκηνὴ Β').

Ἄν αὐτὸ εἶναι τὸ Θεάτρον καὶ τοιαύτην σέσειν ἔχει μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν πολιτισμὸν καὶ τοιοῦτον κέκληται νὰ πραγματοποιήσῃ προορισμὸν, διὰτι ἡ τοιαύτη σήμερον κατάστασις του; Καὶ εἰς στιγμὴν μάλιστα κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ φιλολογία μας παρήγαγε καὶ παράγει ἀριστουργήματα. Τὸ σημερινόν του καταρακὺλισμα ὀφείλεται εἰς μόνην τὴν ἀβελτηρίαν τοῦ κράτους; ἢ ὡς εἶπομεν εἰς τὴν Ξενομανίαν τῶν πλείστων ἠθοποιῶν μας καὶ τὴν ἐκ τούτου ἐγκατάλειψιν ἀπὸ μέρους τοῦ κοινού. Τὴν ἀπάντησιν ἀναμένομεν ἀπὸ τοὺς πρὸς τοῦτο ἀρμοδίους.

Α.Π.ς.

ΣΟΔΟΜΑ ΚΑΙ ΓΟΜΟΡΡΑ

Ἡ Ἀνθρωπότης, ὅπως ὅλα τ' ἄλλα, ἔχει τὴν ἱστορίαν της, καὶ ὅμως ἔλειπε μ' αὐτὸ, ἦταν μία μονογραφία γὰρ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀκολασίας, τῆς αἰτίας της καὶ γὰρ τὰ ἀποτελέσματά της.

Ὁ ἰταλὸς καθηγητὴς Φαβιάνη ἐσυμπλήρωσε τὸ κενὸ μὲ τὰ «Σόδομα καὶ Γόμορρα» ποῦ πρωτοεκδόθηκε στὰ 1909 καὶ μεταφράσθηκε σ' ὅλες τῖς γλώσσας τοῦ κόσμου.

Δὲν θὰ διαβασθῇ οὔτε θὰ κριθῇ βέβαια καὶ τὸ βιβλίον καὶ ὁ Συγγραφεὺς ἀπὸ ἐκείνους ποῦ κλειστικὰν μέσα σὲ ψεύτικη σεμνοτυφία, θὰ κριθῇ ὁμῶς ἀπὸ κάθε ἄλλο διανοούμενο καὶ θὰ κριθῇ ἀσφαλῶς εὐνοϊκά. Σ' τὴ γλώσσα μας μεταφράσθηκε πρὸ μηνὸς καὶ ἐξεδόθη ἀπὸ τὴν «Ἀκαδημαϊκὴ Βιβλιοθήκη» Θ. Παπαμανώλη.

Θέατρον «Μαρ. Κοκοπούλη»

Ἄπερὲτα Δράμαλη

Εἰς τὸ Κοκοπούλειον Θέατρον ὅπου στεγάζεται ἡ «Ἀθηναϊκὴ Ἄπερὲτα Δράμαλη» ἐξακολουθεῖ νὰ παίζετα «Ὁ Κοῦκλος» με ἀρχετὲς πένες. Ὅλοι οἱ πρωταγωνιστοῦντες κ. κ. Δράμαλης, Τριχᾶς, Ἰατροῦ αἰ κ. κ. Σούμπερτ, Δαμάσκου, Λώρη ἔχουν δημιουργήσει πρῶτης τάξεως ρόλους. Ὁ Κοῦκλος παρὰ τὰς προφητείας πολλῶν θεατρικῶν κρατεῖ πολὺ καλὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ Θιάσου.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐτοιμάζεται ἡ νέα ἄπερὲτα «Μαρκησία Πομπαντούρ» κατὰ μετάφρασιν τοῦ κ. Δ. Καραγάλλου.

Ἄπόλλων

Ἄπερὲτα Παπαϊωάννου

Εἰς τὸν «Ἀπόλλωνα» ὁ Θιάσος τοῦ κ. Παπαϊωάννου ἐξακολουθεῖ νὰ παίζῃ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν «Κοντέσσαν Μαρίτσαν» τὴν ὁποίαν ἀναπαύει ἐνίοτε μετὰ τὴν «Ζιγκολέτ».

Ἄπὸ τὰς Ἐσαρχίας

Θεσσαλονίκη

Εἰς τὸ «Πάνθειον» ἤρχισε τὰς παραστάσεις τοῦ ὁ Θιάσος τοῦ κ. Ζάχου Θάνου «Ἑλληνικὴ Ἡθογραφία».

Θὰ δώσῃ σειρὰν τεσσαράκοντα παραστάσεων μετὰ τὰς γνωστὰς ἠθογραφίας ποῦ ἀνεβίβασε τὴν παρελθούσαν θερινὴν περιόδον εἰς τὸ θέατρον τοῦ «Λαοῦ» ὡς καὶ τὰς νέας μουσικὰς ἠθογραφίας τοῦ Ζ. Θάνου ἢ «Γυναῖκα τοῦ Καρφωδείου» «Τοῦ Κόσμου τὰ παράξενα» καὶ ἐπιθεωρήσεις.

Ἄπὸ τὸ Ἐξωτερικὸν

Ἄιγυπτος

Ἄπερὲτα Σαμαρτζῆ—Μηλιάδη

Ὁ ὀπερετικὸς θιάσος Σαμαρτζῆ—Μηλιάδη εὐρίσκειται εἰς τὸ Κάιρον ἀπὸ τῆς 25ης π. μ. ἤρξατο τὰς παραστάσεις του μετὰ τὴν «Γυναῖκα τοῦ δρόμου» τοῦ κ. Χατζηαποστόλου. Παρ' ὄλην τὴν ἀσθηρότητα τοῦ Στρατιωτικοῦ Νόμου τοῦ συνενεαῖα τῶν γνωστῶν ταρραχῶν κηρυχθέντος, τὸ θέατρον «Κουρτίαλ» εἰς τὸ ὁποῖον στεγάζεται ὁ θιάσος αὐτὸς συγκεντρώνει ὀλόκληρον τὴν ὁμογενὴ καὶ διεθνὴ ἀριστοκρατίαν τοῦ Κάιρου.

Ἐκ πληροφοριῶν τὰς ὁποίας ἔχομεν τὸ κοινὸν

δην, την Λίζαν Κουρούκλη και τινες δημογεγεῖς ἐξ Ἀμερικῆς καλλιτέχνας ὡς τὸν κ. Τ. Παρλάν, τὴν κ. Μάκη Καρνέρη κλπ.

Τὸν θίασον ἀκολουθεῖ ὁ γνωστός κ. Δημ. Ζάττας,

συνθέτης τῶν «Κεντρικῶν Ἐνωμοτιῶν» καὶ τῶν «Φαιδρῶν τῆς Ἐφεδρείας» ὅστις καὶ διευθύνει τὴν ὀρχήστραν.

Ὅπως δὴποτε ὁ θίασος αὐτός, χάρις εἰς τὸν δαιμόνιον (ὄχι τὸν Κονταράτον) Ταβουλαρίδην, ὅστις ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εὐρίσκειται ἐν Ἀμερικῇ καὶ γνωρίζει τὰ τοῦ τόπου, κρατεῖται καὶ εὐδοκιμεῖ.

Λυναυλία

Τὴν προπαρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἐδόθη εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν συνουσία τῆς Ἄδος Κουντούρη ὑψιφώνου τῆς ὄπερας Πετροπούλεως Ἄδος Χωραφᾶ (πιάνο).

Τὸ πρόγραμμα πλουσιώτατον καὶ ἐκλεκτὸν ἐξετέλεσθη ἀριωτάτα, τῆς Ἄδος Κουντούρη ἐπανειλημμένως καταχειροκροτηθῆς ὑπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου.

Ἡ Δις Κουντούρη μᾶς ἔδειξε τὸν μέγα πλοῦτον τῆς φωνῆς τῆς θᾶ ἦτο δὲ εὐχῆς ἔργον διὰ τὸ Ἑλλην. κοινὸν ἂν κατόρθωνε νὰ ἀπολαμβάνη συχνότερον τῆς πανδαισίας ταύτης διότι κυριολεκτικῶς ἀπόλαυσις ἦσαν αἱ ὀλίγοι ὥραι τὰς ὁποίας διήλθομεν ἀκούοντες τὴν Ἐκλεκτὴν Καλλιτέχνηδα.

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Κινηματογράφου Σαλὸν Ἰντεᾶλ ἐδόθη ἐνώπιον πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἡ ἑβδόμη συμφωνική συναυλία τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν πλουσιωτάτη εἰς πρόγραμμα καὶ ἀριωτάτη ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτελέσεως.

Αἱ συναυλίαι αὗται εἶναι εὐχῆς ἔργον νὰ ἐξακολουθήσουν διότι δι' αὐτῶν κατορθώνει τὸ κοινὸν ἐκάστοτε νὰ λούηται εἰς τὰ νάματα τῆς θείας τέχνης καὶ νὰ ξεκουρᾶται τὰ ὄσα τὸν ἀπὸ τὰ διάφορα κακόγηκα κατασκευάσματα τῶν διαφόρων ὀπερετῶν, αἱ ὁποῖαι τὰ τελευταῖα ἔτη ἔχουν κατακλύσει τὸν κόσμον καὶ περισσότερον τὴν Ἑλλάδα.

Ὁσαύτως ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας ἐστέφη ἡ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κινηματογράφου Ἄττικ ν δοθεῖσα τὴν Κυριακὴν τὸ προῖ τετάρτη Συναυλία τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Jean Boutnikof.

Ὁς σὺλλιστ ἡ Δις Σοφία Παυλίδο, διακεκριμένη πάνιστα διπλωματοῦχος τοῦ Ὁδείου Ὁδησοῦ ἐξετέλεσεν ὑπέροχα τὰ διάφορα τεμάχια τοῦ προγράμματος.

Τὸ πολυπληθὲς κοινὸν καταχειροκρότησεν ὅλα τὰ τεμάχια ἐνθαρρύνων οὕτω τὸ ἔργον τῶν Καλλιτεχνῶν μας.

ΚΟΣΜΙΚΟΣ

«Ὁ Εὐριπίδης»

Εὐχαρίστως ἀναγγέλομεν τὴν ἐπίσημον ἀναγνώρισιν τοῦ Ἑρασιτεχνικοῦ Δραματικοῦ Συλλόγου «Ὁ Εὐριπίδης» τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν ἀναπαράστασις τῶν ἀρχαίων δραμάτων καὶ παντὸς ἀριστουργηματικοῦ ἔργου, σχέσιν πάντως ἔχοντος μὲ τὴν ἀρχαίαν μας δραματογραφίαν. Τὴν ὅλην διδασκαλίαν ἔχουσιν ἀναλάβει εἰδικοί καθηγηταὶ τοῦ Ἑθνικοῦ μας Πανεπιστημίου ἐμβριθεῖς μελετηταὶ τοῦ ἀρχαίου δράματος.

Μέλη ὡς γνωστόν, τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἔχουν ἐκλεγῆ τὰ κάτωθι, τὰ ὁποῖα κατὰ κοινὴν ἀντίληψιν τυγχάνουσι δεδοκιμασμένης ἱκανότητος. Πρόεδρος Ἄλ. Φιλαδελφεύς, Ἀντιπρόεδρος Ἄγγελος Τανάγρας, καὶ Νικ. Λάσκαρης, Γεν. γραμματεὺς Νικ. Κυπαρίσης, Εἰδ. γραμματεῖς Ι. Ζήρας καὶ Κ. Κουλέτσης, Ταμίαι Χρ. Γερογιάννης, Κοσμητῶρ Ε. Τζανετῆς, Σύμβουλοι δὲ οἱ κ. κ. Γ. Ροῖλός, Γ. Γαροδικας, Ἄν. Ὁρλάνδος, Δ. Καλογερόπουλος, Ἐμμ. Πεζάπουλος, Ν. Συνοδινός καὶ Φ. Γιούλλης.

Μία μεγάλη Ἑλληνὶς Καλλιτέχνης στὸ Παρίσι.

Ἡ νεαρωτάτη θυγάτηρ τοῦ ἐγκρίτου ἱατροῦ καὶ ὑψηλοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς πόλεώς μας κ. Α. Παπαδοπούλου, Δις Εἰρήνη Παπαδοπούλου ἀριστοῦχος τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν διαμένουσα εἰς Παρίσιος πρὸς ὀσμηπλήρωσιν τῶν σπουδῶν τῆς ἔδωκε τελευταίως εἰς τὴν Σάλλ Ἐράο συναυλίαν (ἀντισόν).

Τὸ ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον ἀποτελούμενον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπὸ καθηγητᾶς τοῦ Ὁδείου ἀπὸ διαφόρους μουσικοὺς καὶ διανοουμένους καὶ τοὺς κριτικοὺς τῶν Παρισίων ἐφημερίδων καὶ ἐκλεκτοὺς ἄλλους, ἐν οἷς καὶ πλεῖστα μέλη τῆς αὐτόθι Ἑλληνικῆς παροικίας, καταχειροκρότησαν ἐπανειλημμένως τὴν νεαρὰν καλλιτέχνηδα, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς συνήρασε τὸ ἀκροατήριον κατάγαγοῦσα ἀληθῆ θρίαμβον εἰς σημείον ὥστε νὰ ἀποσπάσῃ τὰ ἐνθουσιώδη συγχαρητήρια ὅλων τῶν παριστιαμένων. Ὡς κορυφωμα δὲ τοῦ ἀληθοῦς θριάμβου τὸν ὁποῖον ἤρατο, πρέπει νὰ θεωρηθῆ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι εὐθὺς ἀμέσως ἐξελέγη δημοφῶν ἐγκρίσει τῶν μελῶν Συλλόγου τῶν καλῶν Τεχνῶν τιμῆς ἔνεκεν τακτικὸν μέλος τούτου.

Τοιοῦτοι Καλλιτέχνη τιμῶσι τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τῇ ξένη. Τὸ Ἑλληνικὸν δὲ κοινὸν τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τοὺς καλλιτέχνους μας μετ' ἐξαιρετικῆς εὐμενείας, ἀναμένει τὴν νεαρὰν καλλιτέχνηδα νὰ κατέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἵνα καὶ μᾶλλον ἐμπρόσθως ἀποδείξῃ εἰς αὐτὴν τὰ αἰσθήματα συμπαθείας καὶ ἐκτιμήσεως διὰ τῶν ὁποίων τὴν περιβάλλει.

Τὸν εὐτυχῆ τῆς πατέρα συγχάρωμεν ἐγκαρδίως.

ΤΕΡΕΖΑ-ΡΑΚΕΝ

Ὁ κ. Θ. Οἰκονόμου καὶ τὸ Θέατρον

Τὴν προπαρελθοῦσαν Παρασκευὴν ὑπὸ τοῦ Θιάσου τοῦ κ. Θωμᾶ Οἰκονόμου ἐδόθη ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου (πρῶην Βασιλικῆς) ἡ παράστασις τοῦ ὑπὸ τοῦ ἰδίου κ. Θ. Οἰκονόμου σκηνοθετηθέντος νατουραλιστικοῦ ἔργου τοῦ Αἰμ. Ζολᾶ κ. «Τέρεζα Ρακέν».

Ἡ «Τέρεζα Ρακέν» ὅπως διεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ κ. Θωμ. Οἰκονόμου δὲν ἔχει κανὲν κοινὸν γνώρισμα μὲ τὴν «Τερέζα Ρακέν» τοῦ Ζολᾶ εἰμὴ μόνον τὴν ταυτότητα τῶν ὀνομάτων τῶν ἐν αὐτῇ δρώντων προσώπων. Ἡ σκηνοθεσία ἀτυχῆς ἐν πολλοῖς π.χ. τὸ τέλος τῆς πρώτης πράξεως εὐρίσκει τὰ δρώντα πρόσωπα παίρνοντα τσαῖ στὴν σοφίτα τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς κυρίας Ρακέν, ἡ δευτέρα πρᾶξις ἀρχίζει καὶ τοὺς ξαναβρίσκουμεν ἐξακολουθοῦντας νὰ πίνουν τσαῖ στὰς ἰδίας θέσεις.

Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Οἰκονόμου ἀρέσκειται εἰς τὴν μετὰ διαρκείας τεῖποσίαν.— ἴσως ἐπειδὴ συμβαίνει νὰ εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν τεῖποτικῶν συγκεντρώσεων.

Ἄλλ' ἅς ἀφήσωμεν τὸν κ. Οἰκονόμου ἐπιθυμοῦντα. νὰ πῆν διαρκῶς τσαῖ καὶ ἅς παρατηρήσωμεν εἰς τὸν μαῖτρο, τὸν θιασάρχην κ. Οἰκονόμου, πῶς ἐπέτρεψε νὰ ὑποδυθῆ τὸν ρόλον τῆς Τερέζας Ρακέν ἡ Δις Ἀδάμ.

Δι' ὄνομα Θεοῦ κ. Οἰκονόμου τί ἐπάθατε; εἰσθε σεῖς ὁ ὑπέροχος ἐρμηνευτῆς τοῦ Σαίξπερ, σεῖς ὁ ἐνσαρκῶν ἄλλοτε τοὺς ἥρωας τοῦ Ἰψεν, σεῖς τέλος ὁ ὑπεραμνόμενος τῆς τέχνης;

Ἀρχίζομεν νὰ μὴ σᾶς ἀναγνωρίζομεν, μᾶς ἦτο ἀδύνατον νὰ φαντασθῶμεν ὅτι ὁ καλλιτέχνης κ. Οἰκονόμου μεταβλήθη εἰς θιασάρχην θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἀκοσμίαν τῆς Τερέζας—Διδος Ἀδάμ.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι καὶ ἡ ἰδία Δις Ἀδάμ θὰ διερωτάται διατὶ κατεδικάσθη ἀπὸ τὸν κ. Οἰκονόμου νὰ πρωταγωνιστήσῃ καὶ νὰ ὑποδυθῆ τὴν Τερέζαν Ρακέν, τὴν μέχρι παραφροσύνης φιλήδονον γυναῖκα—ὅπως τοῦλάχιστον τὴν ἠθέλησεν ὁ Ζολᾶ—ἐνῶ οὐδὲ κἂν ἀνεκτὴ εἰς ρόλους ὑπηρετηρίας εἶναι καθ' ἡμᾶς.

Τῇ συνιστῶμεν νὰ παραιτηθῆ τοῦ θεάτρου καὶ νὰ ἐπιδοθῆ εἰς ἄλλην ἐργασίαν πρὸς ὄφελος καὶ αὐτῆς ἀλλὰ καὶ πρὸ παντὸς τοῦ θεάτρου. Ἡ ἐμφάνισις τῆς, ἡ φωνὴ τῆς καὶ γενικῶς ἡ κατ' εὐφημισμὸν μόνον ὑπόκρισις τῆς, ἡτοῦκόσμια καὶ ἀντιασθητικότης, τὴν ὁποῖαν δὲν ὀφείλει τίποτε ὁ θεατριζόμενος κόσμος νὰ ὑφίσταται,

Ἡ κ. Ἰωάννου ὡς κυρία Ρακέν ἀρχετὰ καλὴ καὶ μελετημένη.

Ἐπίσης οἱ κ. κ. Σαραντίδης καὶ Βερόνης ὡς Γκριβὲ καὶ Μισσὼ καλοί.

Ἡ Δις Βερόνη ὡς ἀνεπιὰ τοῦ κ. Μισσὼ ὑπεκρίθη μὲ τὴν φυσικότητα καὶ χάριν, ὥστε εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἔχει ὅλα τὰ ἐφόδια νὰ κρατήσῃ πολὺ σοβαρώτερος ρόλους.

Ὁ κ. Ἰωάννου ὡς Λορὰν κατέβαλε προσπαθείας νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὸν ρόλον του, ἀλλὰ δὲν κατόρθωσε νὰ δημιουργήσῃ τὸν τύπον τοῦ ἠθέλησεν ὁ Ζολᾶ πάντως ὡς προσπάθεια, εἶναι ἀξέπαινος.

Τέλος παρακαλοῦμεν τὸν κ. Οἰκονόμου ὅπως τοῦ λοιποῦ μὴ σπεύδῃ νὰ δημιουργῆ πρωταγωνιστριάς εἰς βάρος τοῦ Ἑλλην. Θεάτρου μόνον διότι εἶναι γυναῖκες, ἀλλὰ ἅς λαμβάνῃ ὑπ' ὄψει τοῦ ὅτι τὸ Θέατρον δὲν ἔχει ἀνάγκην γυναικῶν ἀλλὰ ἀριστῶν.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

: Ἀκοῦς νὰ μὲ πῆ βλάκα !!

Ἐν συνεχείᾳ, καὶ συμφώνως πρὸς τὰς ὑποσχέσεις μας, προσφέρομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας ἕνα δυσσεῦροτο καὶ ἀτίμητο μαργαρίτη ὁ ὁποῖος ἠλιεύθη ἀπὸ ἕνα πλοῖον τοῦ διέπλεε τὸν Φαληρικὸν ὄρμον, καὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐξηκριβώθη ἡ ἐθνικότης. Καὶ ὕστερα ἐπιμένον πολλοὶ ἀμαθεῖς ὅτι δὲν ὑπάρχουν μαργαρίται εἰς τὰ γαλανὰ μας τὰ νερά.

Ἴδου αὐτός :

Ὅταν μὲ μυροὺς ἀγῶνας καὶ μόχθους ὁ συμπαθὴς μαέστρος Δ. Λαυράγκας εἶχεν ἀνασυγκροτήσῃ τὸ μελόδραμα καὶ ἔδιδε παραστάσεις εἰς τὸ Θέατρον Πειραιῶς Τσόχα (νῦν Πειραιῶν) τὸ πρόγραμμα τοῦ θεάτρου αὐτοῦ ἀνήγγελλε ἕνα βράδυ τὸν «Barbier de Séviglia» τοῦ Rossini Ἦτο ἡ ὥρα 8 τοῦ ὁ ἀλησμόνητος βαρύτονος Κ. Βακαρέλης καὶ ὁ μοναδικὸς τότε Βαθύφωνος Α. Φλωριανός, ἤρχοντο εἰς τὸ Θέατρον προτιμήσαντες τὸν ὁμογενικὸν περιπατοῦ τοῦ γύρου τῆς Καστέλλας ἀπὸ τὸ Φάληρον. Ἐπλησίαζαν εἰς τὴν Καστέλλον οἱ ὁδοιποροῦντες ρομαντικοὶ καλλιτέχνη, ὅταν διέκριναν ἕνα πλοῖον ὑπὸ ξένην σημαίαν νὰ ἀποπλήτῃ τοῦ λιμένος Πειραιῶς. Ἡ ἀπόστασις ἦτο ἀρχετὴ, ὥστε δὲν μπορούσε κανεὶς νὰ καθορίσῃ τὴν ἐθνικότητα τοῦ πλοίου, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἀκολουθοῦ, μεταξὺ τῶν δύο καλλιτεχνῶν διαλόγου.

—Ὁραῖο καρὰβι μωρὲ Κώστα !

—Ναί.

—Μπορεῖς νὰ διακρίνῃς τὴ σημαία του ; Ἐγὼ τὴ βλέπω καθαρά. Εἶναι γαλλικὸ.

Καλὲ τί μᾶς λές, εἶναι ὀλλανδικὸ.

—Κώστα νὰ πᾶς νὰ κυτταχτῆς, νὰ πᾶς σὲ κανένα ὀφθαλμίατρο.

—Ἐγὼ σοῦ λέω πῶς εἶναι ὀλλανδικὸ.

—Εἶναι γαλλικὸ. Ἐμένα τὸ μάτι μου κόβει σὰν ἀστρίτης, στοιχηματίζω ὅτι θέλεις.

Ὁ Βακαρέλης κλονισθεὶς ἴσως ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐπιμονὴ τοῦ Φλωριανοῦ μεταχειρίζεται τὰ χέρια του ὡς κιάλια καὶ προσπαθεῖ νὰ πεισθῆ καλλιτέρα.

—Ἐ! Τί εἶδες ; Ἐχω δίκιο, δὲν εἶναι γαλλικὸ ;

—Ὁχι. Ἀποστόλη, εἶναι ὀλλανδικὸ.

Ἐδῶ ὁ φίλος μου βαθύφωνος μετεχειρίσθη τὴν γνωστὴν λέξιν τοῦ Καμπρὸν καὶ ἐξηκολούθησεν :

—Εἶναι γαλλικὸ.

—Εἶναι ὀλλανδικὸ.

Ὁχι, γαλλικὸ.

—Ἀποστόλη. Εἶσαι μῦσψ.

—Κώστα εἶσαι βλάκας.

—Τί εἶπες ; ἐγὼ εἶμαι βλάκας ;

—Ναί, ἐσύ.

—Ἐγὼ ;

—Ἄμ' ἐγὼ ;

—Ἐτσι. Ἀποστόλη ;

—Ἄμ πῶς, Κώστα.

—Δὲν παίζω τὸ βράδυ.

Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν φθάσει στὸ θέατρο τῶπε καὶ τῶκαμε. Σημειωτέον ὅτι τὸ ταμεῖον εἶχεν εἰσπράξει περισσότερες ἀπὸ χίλιες δραχμῆς, δραχμῆς τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης !

Βρὲ Κώστα, ὁ ἕνας, Κύριε Βακαρέλη ὁ ἄλλος, βρὲ καλὲ μου, βρὲ κακὲ μου... Τίποτα Ὁ Βακαρέλης θεωρεῖ προσβεβλημένο τὸν ἑαυτό του καὶ ματαιώνει τὴν παράστασι.

Ἐ'Ακοῦς νὰ μὲ πῆ βλάκα !!!

Μπο di Capella

Επιφύμιζ

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ

(Συνέχεια και τέλος από το προηγούμενο)

“Ε... λοιπόν από 'κείνην την ώρα δέν 'μπορώ νά θυμάμαι ἄν σκεπτόμουνα σάν πρῶτα, μά... κι' ἄν ἀκόμα αὐτὸ συνέβαινε δέν ἔνοιωθα τῆς ἀκαταμάχητες πρωτερινῆς ἀντιρρήσεις. Ἐκείνη ἡ διαμάχη δέν ἀκούονταν πιά μέσα μου, τὰ ἐπιχειρήματα τῆς μιᾶς σκέψεως ἔξηντλήθησαν. Κι' ἔτσι δίχως πιά ν' ἀπασχολῆ τὸ μυαλό μου κανέναν δισταγμὸς, καμμία ἀντιλογία, ἔμενε ἡσυχία. Δέν εἶχα παρὰ τὴν αἴσθησι τῶν ματιῶν μου. Αὐτὴ μοναχὰ λειτουργοῦσε. Δέν ἔκανα τίποτ' ἄλλο παρὰ νὰ βλέπω. Νά, τὴν 'κτύπαζα κατὰματα ὅπως θά 'βλεπα μετ' ἀπάθεια ἕνα ἄσπρο σύννεφο στὸ γαλάζιο φόντο τοῦ οὐρανοῦ, ποῦ ἀλλάζει μορφές καὶ σχήματα.

Ἡ γυναῖκα αὐτὴ με ἔφερε μετὰ τὰ μάτια της. Αὐτὸ ἦταν ὄλο.

Ἦρα μηχανικά-γιατὶ δέν πεινοῦσα πιά—δὺο περουνιῆς ἀπ' τὸ φαί μου καὶ σταμάτησα γιὰ ν' ἀνάψω ἕνα τσιγάρο. Πέρασε ὥρα ποῦ κοιταζώμαστε κατὰματα χωρὶς καμμία σύσπασι τοῦ προσώπου, χωρὶς ἐξωτερίζεσαι κανενὸς ἄλλου πόθου. Εἶχε τὰ χέρια της δεμένα μετὰ δάχτυλά της ἀπάνου στὸ στοργικὸ σιδερένιο τραπέζι κατανικρῶ μου. Σὲ λίγο, χωρὶς γιὰ μιὰ στιγμή νὰ στρέψῃ τὸ πρόσωπό της, ἐπῆρε μιὰ τσαντούλα ἀπὸ τὰ γόνατά της καὶ σηκώθηκε σιγά-σιγά κυττάζοντας ἐπίμονα, καὶ μετὰ τὸ ἴδιο σταθερὸ βῆμα ξεκίνησε νὰ πάρῃ τὸ τραῦ ποῦ ἔφθανε ἀπὸ τὸ Παλρὸ Φάληρο γιὰ νὰ πάῃ 'στὴν Ἀθήνα.

Φώναξα βιαστικά τὸ γκαρσόνι καὶ σάν ἀργοῦσε νὰ φανῆ ἄφισα μερικὰ χρήματα στὸ τραπέζι, φόρεσα ὅπως ὅπως τὸ καπέλλο μου κι' ἔτρεξα νὰ προφτάσω τὸ βαγόνι ποῦ περιεῖχε γιὰ μένα ἕνα αἶνιγμα. Μόλις 'μπήκα στὸν ἐξώστη τοῦ βαγониοῦ τὴν εἶδα νὰ κάθεται μετὰ ἀνακούφισι, ὕστερα ἀπὸ τὴ βεβαιότητα πῶς ταξείδευα κι' ἐγὼ γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ πῶς δέν εἶχα τσακίσει κανένα μου πόδι στὸ τολμηρὸ μου ἀνέβασμα. Νά, μοῦ τῶπε ὀλοκάθαρα αὐτὸ μετὰ τὰ μάτια.

Ἦρα μιὰ θέσι καὶ ἄρχισα μόλις ἐκάθισα νὰ ξαναζωντανεύω στὴ φαντασία μου ὄλο τὸ ταμπλό τοῦ ἐπεισοδίου αὐτονοῦ, ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ τὴν πρωτόειδα στὸ αὐτοκίνητο, ἴσια μετὰ τὴ στιγμή αὐτὴ ποῦ ταξιδεύουμε στὸ ἴδιο βαγόνι. Ἐκαμα χίλιες δὺο σκέψεις, πῆρα ἄλλες τόσες καινούργιες ἀποφάσεις καὶ στὸ τέλος εἶχα πάρει τὴν τελειωτικὴ. Στὸν πρῶτο σταθμὸ θὰ κατέβαινα, θ' ἄλλαξα βαγόνι, θὰ 'φρουγα, γιὰ νὰ κρατήσω αὐτὴν τὴν ἐντύπωσι ποῦ ἄρχισε νὰ μ' ἀρέσῃ. Δέν ξέρω γιατί δέν ἠθελα νὰ γνωριστῶ περισσότερο μετὰ τὴν γυναῖκα αὐτὴ. Εὐρισκα πῶς 'μπορεῖ ἡ ὁμορφιά της αὐτὴ θε' νὰ 'σβυνε προστὰ σὲ μιὰ πιθανὴ πεζότητα σκέψεων ποῦ 'μποροῦσε νά'χῃ ἡ γυναῖκα αὐτὴ νὰ μὴν ἦταν ἐκείνη ποῦ φαίνεται. Ἐπειτα κοντεύουμε σ'τὴν Καλλιθέα καὶ δέν εἶπε νὰ γυρῶσι τὰ μάτια της νὰ 'δῇ τί κάνω, νὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὸ ἐνδιαφέρο ποῦ τόσο καθαρὰ προσπάθησε νὰ δείξῃ ὅταν μετὰ ξανάβλεπε στὸ βαγόνι αὐτό. Ἴσως νάταν ἐγωϊστικὸ αὐτὸ ποῦ γύρεψα μὰ... σάν δέν ἔγινε... τόσο τὸ χειρότερο ἢ τὸ καλλίτερο.

Μὲ δυνατὴ τώρα τὴ θέλησι ἔχω τὴν ἀπόφασί μου, ποῦ δυναμώνεται ἀπὸ ἕνα μικρὸ διάλογο ποῦ—χωρὶς νὰ θέλω ἀκούω πίσωθὲ μου.

“Ενας. —Σύμφωνοι ; Σὲ περιμένω, μὴ μετὰ γελᾶσαι πάλι.

Μία. —Τὶ ἠθελες νὰ σοῦ κάνω; Δέν 'μπόρεσα, εἶχα πάει μετὰ κάποια φίλη μου στὸν κινηματογράφο.

—“Ὅλο ἔτσι μοῦ λές. “Ὅπως δῆποτε αὔριο θάμαι μονάχος, ἔλα.

—Καλὰ θάρθω.

Τὸ τραῦ ἔχει φτάσει στὴν Καλλιθέα, κάνω νὰ σηκωθῶ καὶ τὰ μάτια μου ξαναντακρίζουν τὸ βλέμμα της μέσα ἀπὸ τὰ μπροστινὰ κρύσταλλα τοῦ βαγониοῦ καὶ ποῦ δέν τάχα προσέξει ἴσια μετὰ τὴν ὥρα αὐτὴ. Εἶχε ἰκανοποιηθῆ τέλεια ὁ ἐγωϊσμός μου γιατί ἀπὸ τὸ τζάμι αὐτὸ δέν ἔπαυσε μιὰ στιγμή νὰ με κυττάξῃ, κι' αὐτὸ μοῦ τὸ φανέρωσε μετὰ τὴ χαρὰ της στὴν συνάντησι αὐτὴ.

Σηκώθηκα, συνεπῆς στὴν ἀπόφασί μου καὶ εὐχαριστημένος ἀπ' τὴ στερεὴ λεπτομέρεια, κατέβηκα, κάθησα σ' τὸ ὑπαίθριο καφφενεδάκι καὶ ἀπὸ κει μετὰ τὰ μάτια παρηκολούθησα τὸ βαγόνι ποῦ ἔφερε μετὰ τὸν μίαν ὁμορφῆ ἀνάμνησί μου. Τὴ στιγμή ἐκείνη μοῦ φάνηκε πῶς ἦμουν ἀλήθεια πολὺ δυνατός. Νοιώθω πῶς ἔκανα μεγάλη θυσία νὰ διώξω ἕνα τόσο ἀνεκτίμητο δῶρο, ἕνα τέτοιο λουλοῦδι ποῦταν στὸ χέρι μου, τοῦλάχιστον νὰ νοιώσω τ' ἄρωμά του. ...Νάταν αὐτὸ δειλία ; !! Νὰ τὸ 'κανα ἀπὸ φόβο στὸν ἀνεξερεύνητο φτερωτὸ Θεό ; Δέν ξέρω...μὰ 'κείνο ποῦ νοιώθω, εἶναι πῶς ἔπνιξα, δὺο ὥρες μετὰ τὴ γέννησι του, ἕνα θηρίο !

Ν. Θ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΣ

ΚΟΣΜΙΚΗ

ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ διάλεξις τοῦ κ. Παπαχατζῆ

Ὁ ἐκλεκτὸς λογοτέχνης κ. Εὐάγγελος Γ. Παπαχατζῆς ἔκαμε προχθὲς ἐν τῇ μεγάλῃ αἴθουσῃ τοῦ Παρνασσοῦ τὴν προαγγελθεῖσαν διάλεξίν του περὶ πίστεως ἠθῶν καὶ ἐθίμων καὶ παραδόσεων ἑλληνικῶν. Ὁ κ. Παπαχατζῆς διακριθεὶς παρὰ τὸν ἄριστον ἄριστος ὁμιλητὴς διεχειρίσθη καὶ χθὲς τὸ εἰρημένον θέμα του μετὰ περισσῆς εὐφραδείας καὶ ἀξιοσημειώτου χάριτος τοῦ λόγου. Ἐνδιατρίψας ἐπ' ἀρχετὸν εἰς φιλοσοφικωτάτην καὶ ἐνδιαφέρουσαν ἀνάλυσιν τῶν παρ' ἡμῖν καὶ εἰς χαρακτηρισμὸν τέλειον προσώπων καὶ πραγμάτων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων ἐξήγαγε πλεῖστα συμπεράσματα πολὺ χαρακτηριστικὰ καὶ κατώρθωσε διὰ λόγους ρεούσης καὶ ἀπαραιμῆτος εὐγλωττίας νὰ ἀναπαραστήσῃ ζῶντα καὶ ὁρατὸν τὸν ἑλληνικὸν βίον, νὰ ψέξῃ τὰ ψεκτὰ καὶ νὰ ἐπανέσῃ καὶ ἐνισχύσῃ τὰ ὠφέλιμα χειροκροτηθεὶς παταγωδῶς καὶ ἐπαινεθεὶς ἐνθουσιωδῶς ὑπὸ τοῦ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου του.

Βυζαντινὸν Μουσεῖον

Βυζαντινὸν Μουσεῖον, στεγαζομένον ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐν τῷ ἰσογείῳ διαμερίσματι τῆς Συναίας Ἀκαδημίας (εἰσόδος ἐκ τοῦ κήπου τοῦ βλέποντος πρὸς τὸ Ὀφθαλματρεῖον) ταξινομηθὲν ἐσχάτως μεθοδικῶς εἶνε ἀνοικτὸν καθ' ἐκάστην 9—12 π. μ.

Ἐκδέσεις

Προχθὲς τὴν 11 1/2 π.μ. ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια ἔργων ζωγραφικῆς τοῦ κ. Ν. Ὀθωνάϊου εἰς τὴν κεντρικὴν αἴθουσαν τῆς Ἀκαδημίας παρὰ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὅστις παρέσθη μετὰ τῆς κυρίας του.

Κοινωνικὰ

Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἐν στενῷ κύκλῳ διανοουμένων ἐτελέσθησαν οἱ ἀρραβῶνες τοῦ διακεκομένου συνεργάτου μας κ. Γιάννη Ζήρα (Ἀγκαθιώτη) μετὰ τῆς χαριτωμένης δεσποινίδος Μαρίκας Ἀρμενούλη.

Εἰς τοὺς μνηστευθέντας ἡ «Ἑλληνικὴ τέχνη» εὐχεται κάθε εὐδαιμονίαν.

ΓΥΝΑΚΕΙΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

—Λίλινα δὲ θὰ πᾶς στὸ Παρίσι;
—Τὶ νὰ κάμω;
—'Απότου ἄρχισα νὰ κάνω καπέλλα στὴ Διδα ΦΩΦΩ
ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ (ὁδὸς Κυραγεώργη τῆς Σερβίας 11α), τὸ
βρίσκω πολὺ καλύτερα ἀπὸ τὰ παριζιάνικα.

—Πωσά!! Κατὶνὰ! Γιὰ δὲς τὴ ντεμουαζέλλα στὸ ἀντι-
κρινὸ τραπεζάκι τὴ χάλια ἔχει!
—Τί;
—Δὲν βλέπεις;
—'Ἐχει ἕνα σωρὸ στίγματα στὸ πρόσωπό της.
—Ναὶ ἀλήθεια!
—'Αν τὴν γνωρίζεις καυμένη πὲς της νὰ μεταχειρισθῇ
Κρέμα Νυμφῶν καὶ ἀμέσως θὰ γεινῆ καλά. 'Ἐτσι ἦμον
καὶ ἐγὼ, ἀλλὰ ἀφ' ὅτου ἄρχισα νὰ μεταχειρίζομαι τὴν
κρέμα αὐτὴν ἔγινα ἀμέσως καλά.

Τὸ βιβλίον τῆς ἐποχῆς

“ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΑΓΑΠΗΣ,”

Ἐκτυπώμενα

Τιμὴ δραχ. 25

*Ὅσοι θέλουν νὰ τὸ ἀποκτήσουν ἄς γράψουν εἰς τὸν συγγραφέα
κ. Μίνας κ. Ἀνδρουλιδάκη. Ἀλίτσης 17 Ἀθῆναι.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ. 1841

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Α. ΔΙΟΜΗΔΗΣ

Μετοχικὸν ταμεῖον

*Αποθετικὰ κεφάλαια

Καταθέσεις

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθῆναις

*Υποκαταστήματα:

*Αγ. Νικόλαος, Ἀγρίνιον, Ἀλμυρός, Ἀμαλίας, Ἀμ-
φισσα, Ἀργαστόλιον, Ἀρτα, Ἀταλάντη, Βέμος, Βόλος,
Γκιουμουτζίνα, Γύθειον, Δεδεγαγιές, Δημητσάνα, Δράμα,
Ἐδεσσα, Ζίχυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Θήβαι, Ἰθάκη,
Ἰωάννινα, Καβάλλα, Κιλκίς, Κιζάνη, Κιζάνη, Κόρινθος, Κόμη,
Καστοριά, Κέρκυρα, Κοζάνη, Κόρινθος, Κύθηρα, Κύμη,
Κοπαρισσία, Λαμία, Λάρισα, Λεβαδεία, Λευκάς, Μεγα-
λόπολις, Μεσολόγγιον, Μεσσήνη, Μυτιλήνη, Ναύπακτος,
Ναύπλιον, Ξάνθη, Πάτρα, Πειραιεύς, Πόρος,
Πρέβεζα, Πύλος, Πύργος, Ρέθυμνος, Σάμος, Σέρρα, Σου-
φλίον, Σπάρτη, Σύρος, Τρίκαλα, Τρίπολις, Φλώρινα,
Χάλκις, Χανιά, Χίος.

*Ἐκδοσις τραπεζικῶν γραμματίων. Προεξοφλήσεις
Δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ἐνεχύρω τίτλων
> ἐπὶ ἐνεχύρω ἔμπορευμάτων χρυσοῦ καὶ ἀρ-
γύρου.

*Ἀνοίγμα πιστώσεων ἐναντι φορτωτικῶν (Credits
documentaires).

Χρηγήσεις εἰς γεωργοκτηματίας.

*Υπηρεσία Ἐθνικῶν Δανείων καὶ διαφόρων ἄλλων
Δανείων καὶ Μετοχῶν.

Εἰσπράξεις ἀξιών.

Καταθέσεις ἐν ὄψει ἀπλαῖ καὶ εἰς ἀνοικτὸν λογα-
ριασμόν.

Καταθέσεις ἐπὶ προθεσμία.

» Ταμειυτηρίου.

Φύλαξις χρεωγράφων, αὐτοῦσιου χρυσοῦ καὶ ἀργύ-
ρου καὶ ἄλλων πολυτίμων ἀντικειμένων.

Δημ. Μεταξωτὸς

«Μέγαρον Ἀλάμπρα»

Μανικιούρ - Πεδικιούρ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΑΚΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ

Διευθυντῆς Λαϊκῆς Κλινικῆς Ἀθηνῶν

*Ἐπισκέψεις 9-12 π.μ. 3-6 μ.μ.

Μάρνη 33 (πλατεία Ἀνεξαρτησίας)

Δημήτριος Κωνσταντίνου

*Ὁδοντίατρος

Παθήσεις στόματος καὶ ὀδόντων

Αἰόλου καὶ Βύσσης 1 (ἐναντι Παυλίδου)

ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΣ ΒΙΟΜΗΧ. ΕΤΑΙΡΙΑ

“ΗΦΑΙΣΤΟΣ,”

ΓΡΑΦΕΙΑ ΒΕΓΑΝΖΕΡΟΥ 12

Κάρβουνα γιὰ σόμπες, φούρνους, ἐργοστάσια
κ. τ. λ. Μεγάλη Παρακαταθήκη
Πώλησις χονδρική

ΚΤΗΜΑΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

“ΤΟ ΙΟΝΙΟΝ,”

Α. Ι ΣΩΚΑΡΗ.

ΑΘΗΝΑΙ

Πατησίων 26

Dr Παν Ν. Παπαπαναγιώτου

Στοματολόγος

Χειρουργός Ὁδοντίατρος

Πτυχιούχος Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου

39 Γεραλίου 39

9-12 3-7

Ν. ΠΡΩΤΟΠΠΑΠΑΣ & Δ. ΥΜΕΝΑΙΟΣ

Γραφεῖα: Γκαράς Ν. Σιγάλα Πλατ. Κάνιγγος

Ἐπὶ προμηθεῖα: Ἀγοραὶ - Πωλήσεις
διαφόρων τύπων αὐτοκινήτων.

“MIGNON,”

Εὐαγγελιστρίας 26

ANNA A. ΣΤΕΦΑ & ΣΥ

Μοδίσται

Μαναγιώτης Βασιλόπουλος

Ἀριστείδου 10 - Στοὰ Τραπεζῆς Βιομηχανίας

*Ἀπαντα τὰ εἶδη Πιλοποιίας

Ε. ΚΑΡΜΙΡΗΣ - Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

Εἰσαγωγή χαρτου, χαρτονίων

κ. λ. π.

Στοὰ Πολίτου 3 - Παλαιός